

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 87 (6996)

• Trešdiena, 1999. gada 24. novembris

• Cena Ls 0,22

Ziemas prieki. J.Silicka foto

Ziņas

■ Gadā nogale bagāta dažādām lauksaimniecības konsultāciju dienesta aktivitātēm. 23. novembrī notika seminārs par zemeņu audzēšanu, lekciju lasīja Janīna Kursīte no Višķiem. 25. novembrī paredzēts seminārs par piena lopkopību, tā sāks pulksten 10.00. Bet 26. novembrī tiek pulcināti trušu audzētāji un visi interesenti. Ieradīsies lektori no Rīgas — Zaiga Viksne un Ināra Kvakte. Rajona lauksaimniecības konsultāciju dienesta darbinieces semināru dalībniekus lūdz pieteikties pa tālruni 22391.

A.Rancāns
13. un 14. novembrī Jelgavā notika Tautas partijas Jaunatnes organizācijas un Zviedrijas Kristīgo demokrātu attīstības padomes kopīgi rīkots seminārs «Jaunatnes organizācija — tās loma politikā». Preiļu Tautas partijas Jaunatnes organizācijas nodaļu pārstāvēja divi jaunieši Anna Briška (Preiļu Valsts ģimnāzija) un Āris Elsts (Rēzeknes augstskola).

Ā.Elsts,
TPJO valdes loceklis
■ Līvānos drīzumā sāks darboties Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Līvānu iecirknis.

Izskatot Līvānu pilsētas domes priekšlikumu, VID Latgales reģionālā iestāde pieņēmusi lēmumu piešķirt līdzekļus Līvānu iecirkņa kosmētiskajam remontam un labiekārtošanai. Paredzēts, ka VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļas Līvānu iecirknis darbosies pēc nepieciešamības, tas ir, atskaišu nodošanas periodos, pēc noteikta grafika veicot klientu apkalpošanu.

G.Kraukle
■ Rajona bērnu un jauniešu centra rīkotajā konkursā «Rīga gadsimtu griežos» uzvarēja Aglonas vidusskolas komanda, bet divās nākamajās vietās ierindojās skolēni no Rožupes pamatskolas un Preiļu 2. vidusskolas. Konkursā piedalījās 5.-7. klašu skolēnu komandas no 20 rajona skolām. Atsevišķi tika vērtēti mājas uzdevumi. Vajadzēja sagatavot ekskursijas maršrutu pa Rīgu. Pirmajā mājas darbu grupā ierindoti Jersikas pamatskolas un Aglonas vidusskolas skolēnu sagatavotie ekskursiju maršruti. Otrajā grupā — Pelēču pamatskolas un Preiļu 2. vidusskolas, bet trešajā — Rušonas, Rožupes, Priekuļu pamatskolu skolēnu darbi.

L.Rancāne

Interese par SAPARD programmu

Uz Preiļu rajona lauksaimniecības konsultāciju dienesta rīkoto semināru par Eiropas Savienības finansētās programmas SAPARD (Pirmsiestāšanās pasākumi lauksaimniecības un lauku attīstībai) līdzekļu iespējamo piesaisti bija ieradušies ne vien vietējie zemnieki, uzņēmēji, banku darbinieki, bet arī lauksaimniecības konsultāciju Ludzas, Madonas, Jēkabpils, Krāslavas un Daugavpils rajonu dienestu vadītāji un darbinieki.

Seminārā runāja Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietniece Laimdota Straujuma. Viņa sniedza pārskatu par pieteikumu noformēšanu SAPARD finansējuma saņemšanai un programmas iespējām. Šī programma finansē lauk-

saimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizāciju, lauksaimniecības zemju apmežošanu un zemes ierīcību, kā arī atbalsta lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošanu, lauku ekonomikas dažādošanu, veicinot alternatīvos ienākumu avotus, lauku infrastruktūras uzlabošanu, vidi saudzējošas lauksaimniecības metodes, kas sevī ietver arī vairākas apakšprogrammas.

Par velti ES neko nedod. Tāpēc rajona zemnieki un citi, kas vēlētos saņemt šo finansējumu, var arī netikt klāt kārotajam pīragam, ja paši neatradīs līdzekļus, kas ir apmēram puse no paredzētās summas. Zemniecības problēmas tik ilgi ignorētas, un saimniecības jau iestigušas parādos, ka var runāt ne vairs par attīstīšanos, bet tikai izdzīvošanu.

Turpinājums 3. lappusē.

Mana avīze ir...

Sākusies laikrakstu un žurnālu pasūtīšana 2000. gadam. Vai jau izvēlējāties, ko abonēsiet?

Valērijs Dembrovskis, strādā maizes ceptuvē Līvānos:

— Avīzes nepasūtītu, tās parasti pārku kioskā. Izvēlos «dzelteno presi» un tādas, kurās ir krustvārdu mīklas. Vai «Novadnieku» esmu lasījis, nezinu, avīžu nosaukumus īpaši neskatos. Informācija par rajonu mani ne sevišķi interesē. Man gribas lasīt kaut ko interesantu un jautru. Bet ļoti nopietnu informāciju labāk nemaz nezina.

kas ir noticis Preiļos un rajonā. Jaunumu varētu būt vēl vairāk.

Jāzeps Prusaks, Valsts akciju sabiedrības «Latgales ceļi» šoferis:

— Mana ģimene vienmēr izvēlas «Novadnieku» un «Neatkarīgo Rīta Avīzi». «Novadnieks» ir tīri interesants. Man, kā Preiļu iedzīvotājam, vairāk interesē, kādi domē pieņemti lēmumi. Palasu arī pārējos rakstus. «Novadnieku» lasa arī mana sieva, meita un dēls, kad atbrauc no Rīgas. Patīkami, ka «Novadnieks» nākamgad iznāks trīs reizes nedēļā. Būs vairāk informācijas par rajona dzīvi.

Galina Trusova, Preiļu elektrotiklu rajona priekšnieka vietniece:

— Es lasu «Novadnieku» un «Zemi». Man patīk šīs avīzes. «Novadniekā» izlasu par visu, kas notiek rajonā, bet «Zemē» par valsts jaunumiem. Tā nav pārāk politizēta, ir daudz saimniecisku un praktisku lietu, kas mani interesē. «Novadnieku» parasti abonēju uz pusgadu vai gadu, kā kuro reizi sanāk ar līdzekļiem. Šoreiz «Novadnieku» abonēšu uz gadu. Rajona avīzi izlasa arī meita un znots, apmaināties ar kaimiņiem. «Novadniekā» man reizēm nepatīk tādi materiāli, kuros ir savstarpēji strīdi. Naudu es maksāju ne par to, lai zinātu, ko domā Ivanovs un Šņepsts viens par otru puslappuses garumā. Man nepatīk, ja pusgada ilgumā atļaujas avīzi aizņemt ar šādām lietām.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Galina un Andrejs Harlamovi, Galina ir mājsaimniece, Andrejs strādā maizes ceptuvē Preiļos:

— Avīzes pārku kioskos. Biežāk izvēlamies avīzes krievu valodā, bet reizēm pārku arī «Novadnieku». Ģimenes finansiālais stāvoklis nedod iespēju avīzes pasūtīt ilgākam laikam. Žēl, ka «Novadnieks» neiznāk krievu valodā. Kaut arī protam lasīt latviski un arī gribam zināt par pilsētas un rajona notikumiem, tomēr ne vienmēr latviešu valodā visu var saprast.

Ainārs Veigulis, invalīds Preiļos:

— Nākošajam gadam avīzes vēl neesam pasūtījuši, bet drīz to darīsim. Abonēsim «Novadnieku» un «Latgales Laiku». «Novadnieku» mūsu ģimenē lasa ļoti sen. Man patīk lasīt par visu,

Reklāma

Baltcom GSM
MOBILU TELEFONU TĪKLS

kopā ar Jums PREIĻOS!

Sadarbībā ar SIA «AXEL» un IU «INVESTS-IM» no 22. novembra līdz 4. decembrim pieslēgums tikai 4,72 Ls

SIA «AXEL» Preiļi, Aglonas iela 1, tālr.: 53-23285 vai 9565128
IU «INVESTS-IM» Preiļi, Aglonas iela 9, tālr.: 53-22043 vai 9622321

Nacionālās ziņas

Zināmi oficiālie referenduma rezultāti

17. novembrī Centrālā vēlēšanu komisija apstiprināja oficiālos tautas nobalsošanas rezultātus. Tie daudz neatšķiras no provizorisksajiem datiem. Nobalsošanā piedalījās 35,25% no 7. Saeimas vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita. Tas nozīmē, ka referendumam nebija kvoruma un tas uzskatāms par nenotikušu. Tādējādi nav atcelti 5. augusta pensiju likuma grozījumi. Valsts prezidente izsludinās 5. augustā pieņemto likumu. Uzreiz pēc tā spēkā stāsies arī 4. novembrī pieņemtie likuma grozījumi.

Tūkstošiem firmu nav nepieciešamā pamatkapitāla

Pašlaik Latvijā joprojām ir reģistrēti vairāki tūkstoši uzņēmējdarbības, kuru pamatkapitāls nesasniedz likumā norādītos apmērus, t.i. 2000 latu. Iespējams, drīzumā varētu sākties šādu mazo sabiedrību masveida likvidācija, lai gan nav skaidrs, kāpēc šis process noris tik lēni. Vislielākais šāda veida SIA skaits ir Balvos, kur uzņēmumi, kuru pamatkapitāls nesasniedz 2000 latu, veido 24,26% no pilsētā reģistrēto uzņēmumu kopējā skaita. Preiļos — 14,29%.

Grib ierobežot deputātu ilgās sarunas

Saeimas Revīzijas komisija ierosinājusi noteikt limitus mobilu tālrunu rēķinu apmaksai deputātiem un Saeimas darbiniekiem, jo atklājies, ka viens otrs tautas priekšstāvis norunājis pat vairākus simtus latu. Paredzams arī, ka prezidijam beidzot būs jānosaka konkrēta mobilu tālrunu pieslēgšanas kārtība, kas līdz šim lēmuma veidā uz papīra nekad nav tikusi formulēta. Runas par sarunu ierobežojumu sākās pēc tam, kad Revīzijas komisija atklāja, ka Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas frakcijas deputāts Guntars Bojārs septembrī pa mobilu tālruni norunājis 455 latus(!). Saeimas budžetā sarunām atvēlēti 148 460 latu, desmit mēnešos iztērēti 116 888 latu.

Bilētes dīzeļvilcienos kļuvušas dārgākas

A/s «Latvijas dzelzceļš», turpinot savu uzņēmuma zaudējumu segšanas stratēģiju, no sestdienas atkal paaugstināja bijēšu ceļnieku vilcienos. «Ldz» lēmumu ir akceptējis arī satiksmes ministrs Anatolijs Gorbunovs. Bilētes cena no Līvāniem līdz Rīgai ekspress ir Ls 2,24, parastajā vilcienā — Ls 1,65.

Dotācijas pašvaldībām, kas apvienojās

Valdība piešķir vienreizējas dotācijas piecām pašvaldībām, kuras veic administratīvi teritoriālo reformu. Dotācijas saņems Daugavpils rajona Demeņes pagasts (Ls 12 681), Līvānu rajona Salacgrīva (Ls 34 695), Rēzeknes rajona Naurēnu pagasts (Ls 6458), Ogres rajona Ikšķile (Ls 23 214) un Tukuma rajona Kandavas novads (Ls 38 635).

Iedzīvotāji lielāko daļu savu ienākumu apēd

Latvijā veiktie majsaimniecības budžeta pētījumi liecina, ka iedzīvotāji vēl aizvien lielāko daļu savu ienākumu tērē pārtikai. 1998. gadā iedzīvotāji vidēji noēda 41% sava majsaimniecības budžeta, alkoholam un tabakai iztērēja 5,4%, apģērbam un apaviem — 6,9%, dzīvokļa ierei un komunālajiem pakalpojumiem — 16,6%, veselības uzturēšanai — 3,4%, transportam — 6,7%, atpūtai un kultūrai — 5,5%, izglītībai — tikai 1%.

Bezalkoholiskie dzērieni tiks aplikti ar nodokli

Saeimas Budžeta un finansu komisija apstiprināja vairākus priekšlikumus nodokļu likuma grozījumiem, akceptējot arī ierosinājumu ar akcīzes nodokli aplikti bezalkoholiskos dzērienus. Norādīts tika priekšlikums ar akcīzes nodokli neaplikt automašīnu numurus. Komisija piekrita jahtu un kuteru aplikšanai ar akcīzes nodokli, kā arī atbalstīja vairākus ierosinājumus grozījumiem likumā «Par nekustamā īpašuma nodokli» otrajam lasījumam Saeimā. Komisija atbalstīja arī priekšlikumu, ka VID pārmaksāto pievienotās vērtības nodokli atmaksās 30 dienu laikā.

Ziņas sagatavoja T.Elste

LĪDZ 2000. GADAM — 37 DIENAS

Laiks manī, es laikā

- Kāds, jūsuprāt, ir pats svarīgākais notikums cilvēces attīstībā aizejošajā gadu tūkstoši?
- Kādu notikumu uzskatāt par pašu galveno šajā gadu simtenī?
- Vai esat apmierināts ar to, ka dzīvojat šajā laikā? Kas ir jūsu dzīves ievērojamākais notikums?

Aleksandrs Karpenko, Līvānu pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks, pilsētas domes deputāts:

1. Šajā tūkstošgadē bijusi miljons svarīgu notikumu, katrs no tiem ir devis savu impulsu cilvēces tālākā attīstībā. Kaut vai, piemēram, tas, ka Kolumbs atklāja Ameriku. Leonardo da Vinči radīja savu ģeniālo gleznu Mona Liza, par kuru vienādi sajūsminās gan baltais cilvēks, gan ķīniešs, gan nēģeris. Svarīgs notikums ir arī 1917. gada revolūcija, 1. pasaules karš — tie ir globāli notikumi, kuri ietekmējuši veselu kontinentu, valstu, tautu likteņus.

2. Manuprāt, šajā gadsimtā svarīgākais notikums ir 1918. gada 18. novembris. Varbūt šodien tā teikt nav moderni, tomēr tā es to sajūtu. Man nav bijis iz-

devības dzīvot citā valstī, un šobrīd svarīgākais ir būt šeit. Latvijai svarīgākais notikums ir neatkarības iegūšana. Protams, sava nozīme vēstures gaitā bijusi latviešu strēlniekiem, Rainim un daudzām citām personībām, tomēr visa vainagojums ir Latvijas Republikas proklamēšana 1918. gada 18. novembrī uz Nacionālā teātra skatuves.

3. Runājot par to, kā es redzu savu laiku, atbilstošs man liekas teiciens: «Ja uz apkārt notiekošo skatītos no malas, varētu smieties, vēderu turēdams, ja vien nebūtu jāraud». Patiesībā tā ir rūgta atziņa, kas radusies, vērojot notiekošo un apzinoties savu nespēju ietekmēt notikumus. Bezdarba līmenis ir augsts, skolotāji streiko, sociālie jautājumi kļūst aizvien smagāki, tiek nīdēta zemniecība,

rūpniecības nav. Tie ir procesi, kurus neviens no mums ietekmēt nespēj.

Manā dzīvē aktuālākais šobrīd ir manas meitas — Zane un Ieva. Brīnos, cik strauji viņas aug. Manas dzīves nozīmīgākais brīdis ir tā diena, kad satiku sievu Ilonu. No Atašienes es pārnācu mācīties uz Jēkabpils 1. vidusskolas 8.a klasi. Tur mēs arī satikāmies, kopā mācījāmies. Tā diena ir pāraugusi manās meitās, un svarīgākais man ir viņas izskolot, izdarīt visu, kas ir manos spēkos, lai dzīvē viņām paveiktos. Par to, kas esmu šodien, es pateicos savam tēvam. Mans pienākums ir dzīves pamatu iedot savām meitām. Šī doma liek man strādāt un nepagurt.

G.Kraule
J.Silicka foto

Divi gadi — īpaši atbalstāmā reģiona statusā

16. novembrī Preiļu rajonā kārtējo reizi bija ieradusies VSIA «Reģionu attīstība» Reģionālā fonda projektu vadītāja Sandra Cakula, lai apsektu Reģionālās padomes konsultatīvās komisijas atbalstītos projektus.

Iespējams, ka šis notikums tā arī paietu garām nepamanīts, ja vien rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas speciāliste Irēna Šaitere neatcerētos, ka tieši pirms diviem gadiem, tas ir, 1997. gada 15. novembrī Latvijas Republikas Ministru kabineta Preiļu rajonam piešķīra īpaši atbalstāmā reģiona statusu. «Novadnieks» lūdza Irēnu Šaiteri pastāstīt, kā šo statusu, kura mērķis ir veicināt ekonomisko aktivitāti tajā Latvijas teritorijā, kur uzņēmējdarbība nenotiek īpaši aktīvi, izmantojušas Preiļu rajona pašvaldības, zemnieki un uzņēmēji.

— Divu gadu laikā no Preiļu rajona izskatīšanai Ekonomikas ministrijā iesniegti 86 projekti (tajā skaitā arī četri pašvaldību projekti — no Preiļu pilsētas domes, Līvānu pilsētas domes un divi projekti no Aizkalnes pagasta padomes). No iesniegtajiem atbalstīti jau 56 projekti, pārējie atrodas izskatīšanā. Noslēgti līgumi, un finansējumu no Reģionālā fonda saņem 40 projekti.

Visaktīvākie projektu iesniedzēji ir Galēnu pagasta zemnieki un uzņēmēji, kuri sagatavojuši 12 projektus. Pa 9 projektiem iesniegti no Rušonas, Rožkalnu pagasta un Preiļiem. Iesniegtie un atbalstītie projekti parāda, ar ko mūsu rajona cilvēki tuvākajā nākotnē nodarbošies:

optiskās šķiedras ražošana, siera ražošana, mežizstrāde, kokapstrāde, kokogļu ražošana, piena ražošanas palielināšana un piena kvalitātes uzlabošana zemnieku saimniecībās, graudu sēklkopības paplašināšana, eļļas kultūraugu audzēšana un pārstrāde, augļu un ogulāju dārzu, glabātuvju un saldētavu ierīkošana, bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošana zemnieku saimniecībās, lauku tūrisma attīstība, dažāda veida pakalpojumu sniegšana.

Lai šie projekti kļūtu par realitāti, vispirms bija jāiedrošina cilvēki, organizējot mācību seminārus pašvaldībās. Un tikai pēc tam, kad pirmie drosmīgie jau saņēma Reģionālā fonda atbalstu kredītprocents atmaksas veidā, citos radās pārliecība, ka lieta ir pavisam reāla.

Preiļu rajons ir viens no aktīvākajiem īpaši atbalstāmajiem reģioniem valstī. Ne velti tieši mūsu rajonā svinīgi tika parakstīti 99. un 100. līgums par Reģionālā fonda finansējuma saņemšanu aizdevumu procentu dzēšanai. Šogad Preiļos notika divas konferences par Reģionālā fonda līdzekļu izmantošanas iespējām. Šajās konferencēs piedalījās ne tikai fonda, bet arī Ekonomikas ministrijas darbinieki, Latgales novada pašvaldību vadītāji, uzņēmēji un zemnieki. Regulāri notiek atbalstīto projektu prezentācijas.

Sarunās ar zemniekiem un uzņēmējiem, kuru izstrādātie projekti ir atbalstīti, atklājas arī vairākas problēmas. Diemžēl tās ir valstiska mēroga problēmas, kuras nevar tik vienkārši atrisināt. Latgalē lielākā daļa uzņēmēju un zemnieku bankām var piedāvāt visai nelielu kredītnodrošinājumu. Tāpēc viņi saņem bankās daudz

mazākus aizdevumus nekā kredītņēmēji citos Latvijas novados vai Pierīgā, līdz ar to var realizēt dzīvē mazāka apjoma projektus. Šobrīd uzņēmējiem un zemniekiem no Reģionālā fonda atmaksā kredītprocents, bet viņi nesaņem ne santīmu par jaunu darba vietu radīšanu. Šīs problēmas risinājums sekmētu darba tirgus paplašināšanu.

Pēdējie reģionālās padomes konsultatīvās komisijas atbalstītie projekti P rajonā skar visdažādākās nozares. Piemēram, Līvānu pilsētas domes projekts saucas «Biznesa informācijas centra izveide Līvānos». Atbalstīts individuālā uzņēmuma «Arta» projekts, starp citu, pirmais Jersikas pagastā, par siltumnīcu kompleksa rekonstrukciju un agro dārzu audzēšanu. Jāpiebilst, ka Jersikas pagastā ir senas dārzu audzēšanas tradīcijas, tāpēc patkami, ka tās atdzimst. Atbalstīts zemnieku saimniecības «Ievīņas» (Rožkalnu pagasts) projekts «Uzņēmējdarbība un pakalpojumu sniegšana», zemnieku saimniecības «Madaras» (Galēnu pagasts) projekts «Kafejnīcas un pakalpojumu centra izveidošana», zemnieku saimniecības «Dumbrava» (Silajāņu pagasts) projekts «Bioloģiskā lauksaimniecība un pakalpojumu sniegšana».

Pirms nedēļas, izmantojot iespēju, ka rajonā bija ieradusies Reģionālā fonda projektu vadītāja Sandra Cakula, tika parakstīti trīs līgumi. Kredītprocents tagad atmaksās zemnieku saimniecībai «Smiltaine» no Rušonas pagasta, zemnieku saimniecībai «Vilkukrogs» no Rožupes pagasta un zemnieku saimniecībai «Siliņi» no Upmalas pagasta.

L.Kirillova

Laikraksta «Novadnieks» redakcija gada abonentiem piedāvā: ■ 100 ieejas kartes (2 personām) redakcijas rīkotajā «PRESES BALLĒ»;

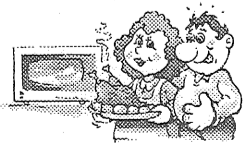
■ 10% atlaidi, abonējot laikrakstu 2001. gadam; ■ vienu bezmaksas privātsludinājumu.

Visiem laikraksta abonentiem reizi mēnesī ■ zvērinātas advokātes Liliņas Kalniņas bezmaksas juridiskās konsultācijas;

■ stila konsultantes Anitas Muzikantes bezmaksas padomi.

Gada abonentiem ■ galveno balvu — «Whirpool» mikroviļņu krāsni — piedāvā IU «Spektrs»;

■ no firmas «Būvteks» gada abonents saņems Zviedrijā ražotu santehniku; ■ privātpoliklīnika «Lāzers» dāvinās karti poliklīnikas pakalpojumiem 25 latu vērtībā; ■ SIA «Salang Preiļi» sagādās pārsteiguma balvu.

Atgriežoties pie publicētā

«Novadnieka» 1999. gada 10. novembra numurā bija publicēta ziņa par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda padomes sēdi, kurā tika izskatīts strīds starp Līvānu pilsētas un Jersikas pagasta pašvaldību, kas skāra savstarpējo norēķinu veikšanas kārtību starp pašvaldībām par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. Strīds tika atrisināts par labu Līvānu pilsētai, taču savu viedokli šajā jautājumā vēlējās izteikt Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja Maija Spūle.

1999. gada 2. novembrī Finanšu ministrijā notika Pašvaldību izlīdzināšanas fonda padomes sēde, kurā piedalījās Līvānu pilsētas un Jersikas pagasta padomes pārstāvji, lai izskatītu jautājumu NEVIS par pašvaldību savstarpējo norēķinu PARĀDIEM par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, bet gan (citēju no Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda padomes 05.10.1999. sēdes protokola nr. 9 izraksta) «Atlikt jautājuma izskatīšanu uz nākošo padomes sēdi un uzaicināt Līvānu pilsētas domes un Jersikas pagasta padomes pārstāvjus, lai sniegtu papildus informāciju par APSTĀKĻIEM, kas KAVĒJA Līvānu domi izsūtīt līgumu Jersikas pagasta padomei un Galēnu pagasta padomei SAVLAICIGI».

Jersikas pašvaldība uzskata, ka līgumu par savstarpējiem norēķiniem nevarēja noslēgt likumā paredzētajā kārtībā līdz 01.09.1999., jo pagastā līgums tika saņemts tikai 1. sep-

tembrī plkst. 14.30 bez pakalpojumu sniedzēju izglītības iestāžu izdevumu tāmes, kas ir obligāts dokuments pēc MK 1999. gada 13. jūlija noteikumu nr. 250 17.1.3. panta. Izdevumu tāmi Līvānu pilsētas dome iesniedza 1999. gada 13. septembrī.

Jersikas pagasta padome rakstiski lūdza Līvānu pilsētas domi pārskatīt audzēkņu sarakstu, jo ir neizprotams, kāpēc dažu audzēkņu uzvārdi atkārtojas divas reizes, varbūt tā ir datora kļūda, varbūt arī apzināta kļūda, cerot, ka pagasta padome neprātis pārbaudīt sarakstu.

Jersikas pagasta padome nepiekrīta izmaksai Ls 126 budžeta gadā uz vienu audzēkni, jo šī summa stājas spēkā no 1999. gada 17. jūlija, bet Līvānu dome aprēķināja no 1999. gada 1. janvāra. Līdz 1999. gada 17. jūlijam uz vienu bērnu pienākas izmaksas Ls 120 budžeta gadā. Neizprotami ir tas, kā Līvānu dome varēja izrakstīt rēķinu jau 1999. gada 18. jūnijā, jo likums stājas spēkā 17. jūlijā, un cerēt, ka Jersikas pagasta padome apmaksās šo nepamatoto summu.

Jersikas pagasta padome arī šobrīd uzskata, ka līgumu parakstīt nevar, jo arī uz šodien, t.i. šī gada 16. novembrī, Līvānu dome nav pacentusies iesniegt pareizus dokumentus — rēķinu, skolēnu sarakstu, nav centusies panākt, lai līgums tiktu parakstīts, bet steidzās palīdzību meklēt Rīgā, lai gan šis jautājums bija risināms uz vietas.

Jersikas pagasta padome nevienā sēdē nav paudusi pat domu, ka neapmaksās pagasta

bērnu izglītošanu Līvānu skolās, gluži otrādi, pagasta budžetā ir paredzēti Ls 13 266, lai segtu šīs izmaksas. Ar rakstiem gan valsts centrālajā laikrakstā, gan «Novadniekā» Līvānu domes vadība pierāda, ka tā vēl nespēj risināt jautājumu savā reģionā uz vietas, bet labāk steidz pie Rīgas kungiem, tā sagādājot neērtības gan laika patēriņa ziņā gan naudas līdzekļu tēriņa ziņā, mazākajiem, nabadzīgākajiem brāļiem — lauku pagastiem.

Šodien, 1999. gada 16. novembrī, Jersikas pagasta padome nav saņēmusi izlīdzināšanas fonda padomes oficiālo lēmumu.

**M.Spūle,
Jersikas pagasta padomes
priekšsēdētāja**

□ Pēc redakcijas lūguma zvērinātā advokāte Lilija Kalniņa skaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 48. p. termiņš, kas skaitāms gados, beidzas termiņa pēdējā attiecīgajā mēnesī un datumā. Termiņš, kas skaitāms mēnešos, beidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgajā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīgā datuma, tas beidzas šī mēneša pēdējā dienā. Termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, beidzas iepriekšējā dienā. Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteiktā svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena. Procesuālo darbību, kurai beidzas termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem.

Pagastos

Riebiņos

■ Pagasta iedzīvotāji Latvijas Republikas proklamēšanas 81. gadadienu svinēja 17. novembrī, kad Riebiņu kultūras namā notika svinīgs koncerts. Svinību dalībniekiem dziedāja sieviešu vokālais ansamblis, dejoja vidējās paaudzes deju kolektīvs, uzstājās folkloras ansamblis «Jumaleņa».

■ 26. novembrī notiks «Lauku Avīzes» diena. Kā «Novadniekam» pastāstīja Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētāja vietniece Genovefa Uzulniece, paredzētas tikšanās ar vairākiem 7. Saimes deputātiem, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjiem, Valsts zemes dienesta speciālistiem, banku un apdrošināšanas firmu vadītājiem, kā arī juristiem un SIA «Lauku Avīze» valdes priekšsēdētāju Volde-māru Krustiņu. Iepļānāta arī diskusija ar VID ģenerāldirektoru Andreju Sončiku, bet Riebiņu vidusskolā ar audzēkņiem runās psiholoģikas zinātņu maģistre Ginta Teivāne.

■ Pagasta padomes deputāti nesen sprieda par pirmsskolas vecuma bērnu sagatavošanu skolai. Pagasta centrā darbojas bērnu nūdarzs, tāpēc bērni, kuri to apmeklē, skolai tiek labi sagatavoti. Paredzams, ka janvārī arī Riebiņu vidusskolā atbilstoši mācību programmām vairākas stundas nedēļā pedagogi strādās ar piecus un sešus gadus veciem bērniem. Nākamo skolēnu sagatavošanu, protams, finansēs pašvaldība, jo valsts nespēj pildīt savus solījumus.

■ Pagasta teritorijā dzīvojošajiem vientuļajiem pensionāriem piešķirti vienreizēji pabalsti malkas iegādei. Noteikts, ka 50 vecie cilvēki saņems pa 10 latiem katrs.

■ Pašlaik tiek projektēts ceļš no Pieniņiem uz Riebiņiem. To būvēs par valsts līdzekļiem. Daļa no apmēram 2 kilometrus garā ceļa gabala ies cauri mežam. Riebiņu pagasta padome uzdevusi tiem zemes īpašniekiem, caur kuru saimniecību teritoriju ies jaunais ceļš, tā trasē izcirst kokus.

■ Pagasta padomes deputāti izteikuši savu viedokli par administratīvi teritoriālo reformu. Viņi ir vienojušies par to, ka Latgalei jābūt vienotai, bet kā labākā vieta administratīvajam centram tiek izvirzīti Preiļi, novada ģeogrāfiskais centrs.

■ Nesen darbu uzsākusi jaunā ambulance. Pagasta padome bija izsludinājusi konkursu starp firmām, lai ierīkotu apšuvuma sistēmu šajā ēkā, kur strādās ne tikai ārsti, bet darbosies arī aptieka. Konkursā uzvarēja firma «Spektrs» no Preiļiem.

■ Riebiņu pagasta padome piešķirusi līdzekļus gaidāmajiem kultūras pasākumiem. Folkloras ansambļu skatei, kas notiks 27. novembrī, tiks iztērēti 40 latī. Bērnu Jaungada eglītei un kultūras nama zāles noformēšanai paredzēti attiecīgi 100 un 60 latī.

L.Kirillova

Jersikā

■ Kārtējā pagasta padomes sēdē deputāti nolēma lūgt Kultūras ministriju iedalīt līdzekļus pareizticīgo baznīcas restaurācijai. Baznīca ir arhitektūras piemineklis, vienīgā baznīca Latvijā, kuras konstrukcija veidota no metāla.

■ Izskatot iesniegumu, deputāti deva atļauju privatizēt Līvānu virsmežniecības māju «Lauros» par 88,10 sertifikātiem.

■ Ņemot vērā to, ka pagasta bērni mācās Līvānu ģimnāzijā un mūzikas skolā un mācības beidzas pēc pulksten 17.00, pagasta padome nolēma lūgt Jēkabpils autobusu parkam un Preiļu rajona padomei atklāt papildus autobusu satiksmi maršrutā Līvāni — Jersika — Sergunta, saskaņojot to ar vilciena Rīga — Daugavpils pienākšanu Līvānos.

Rudzātos

■ Pagasta padome uzklaušis iedzīvotāju priekšlikumus un ierosinājumus, kas saistīti ar 2000. gada budžeta līdzekļu izlietošanu. Kā «Novadniekam» pastāstīja pagasta

padomes priekšsēdētājs Jānis Viļums, budžeta līdzekļu ietaupījumi nākošajā gadā varētu tik novirzīti, piemēram, jaunās estrādes celtniecībai, izglītībai, pagasta ceļu kvalitātes uzlabošanai vai kādam citam mērķim. Par to, kur ieguldīt līdzekļus, vislabāk spriest pašiem rudzātiešiem, tādejā ierosinājumus iedzīvotāji var iesniegt pagasta padomē.

■ Pagastā izveidota sieviešu iniciatīvas grupa «Madaras». Tās dalībnieces ir četras pagastā aktīvas sievietes — skolotājas Lilita Rudzāte un Veneranda Sprinģe, Rudzātu vidusskolas padomes priekšsēdētāja Irēna Šaraka un zemiece Valentīna Anspoka. Atsaucoties Preiļu Sieviešu kluba aicinājumam, viņas iesaistījušās projektā «Jauni ceļi darba vietu radīšanā», kura mērķis, piesaistot ārvalstu investīcijas, ir ekonomikas atdzīvīšanās un jaunu nodarbinātības iespēju meklēšana mūsu rajonā. Aktīvistes jau uzsākušas pagasta iedzīvotāju aptauju, lai apkopotu viņu viedokli par iespējamiem uzņēmējdarbības virzieniem Rudzātu pagastā.

■ Ēkā, kurā atrodas pagasta padome un pasts, novembrī tiks veikta apkures sistēmas pārbūve. Pagasta padomes priekšsēdētājs informēja, ka līdz šim pasta ēka tikusi apkurināta ar malku un tikai daļēji, pastnieki saluši un arī ēka mitrums iespaidā ir stipri cietusi. Lai uzlabotu situāciju, vēl novembrī tiks uzstādīts katls, kas darbosies pēc gāzes generatora principa, apsildīs ne tikai pagasta ēku, bet arī pastu.

■ Šoziem pagastam ceļu tīrīšana izmaksās krietni lētāk, jo ir iegādāts traktors un sniega lāpsta ceļu tīrīšanai ziemā. Līdz šim ceļu tīrīšanai pagastā tika izmantota gan individuālā tehnika, gan arī uzņēmuma «Latgales ceļi» transports. Šogad, izmantojot pašu iegādāto tehniku, sniega tīrīšana un ceļu greiderēšana nesagādās problēmas.

G.Kraukle

Interese par SAPARD programmu

Sākums 1. lappusē.

ES paredzētais SAPARD finansējums Latvijai 21,848 miljoni EUR vai 13,45 miljoni latu gadā, pavisam kopā līdz 2006. gadam — 162,4 miljoni EUR jeb 100,7 miljoni latu. Nacionālais līdzfinansējums paredzēts 52 787 873 EUR, privātais ieguldījums — 156 559 918 EUR.

L.Straujuma «Novadnieka» korespondentam teica, ka lauksaimniecības konsultāciju dienests nolēmis rajonos sniegt plašu informāciju par SAPARD. Šādi semināri bijuši Cēsīs, Valmierā, Limbažos, Bauskā, Jelgavā. Latgalē L.Straujuma ir bieži viesis, jo strādā Valsts lauku ekonomikas dažādošanas projektā. Pēc viņas domām cilvēkiem jāzina, kādas ir viņu iespējas, lai gan Latvijā vēl maz kas zināms par SAPARD programmām un zemnieku izredzēm saņemt finansējumu. Valstij jādomā par garantijas fonda palielināšanu. SAPARD piedāvājums ir izdevīgs, tikai jāprot un jāspēj paņemt.

Rajona lauksaimniecības departamenta direktors Jānis Vucēns piebilda, ka valsts subsīdiju programmā nākamajam gadam nolikuma par lauksaimniecības ražošanas attīstību un tehnisko modernizāciju vairs nebūs. Tas aizstāts ar SAPARD, bet, kamēr tiks pie šī finansējuma, būs jāpasvīst, un nez vai nākamgad ir kādas izredzes. Pagaidām vēl nav ne pieteikumu veidlapu, ne arī speciālistu, kas prastu sagatavot pareizu un pārliecinošu projektu.

A.Rancāns

Jūs jautājat

Jautājums. Maijā saskaņā ar kārtējo indeksāciju pensijas palielināja par 18 santīmiem. No 1. novembra — par 42 santīmiem. Dažiem pensionāriem tas reāli jūtams, citiem pensijas palikušas iepriekšējā līmenī. Kāpēc?

Atbild Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) Preiļu filiāles direktore A.Naglinska.

— 1998. gada 24. novembrī LR MK pieņēma noteikumus «Valsts pensiju, atļidzības par darbību zaudējumu un atļidzības par apgādnieka zaudējumu apmēra pārskatīšanas kārtība». Saskaņā ar šiem noteikumiem pensijas indeksētas šī gada maijā un novembrī. No 1998. gada 1. decembra pārskatītas tās pensijas, kuras laikposmam no 1997. gada 1. janvāra līdz 1998. gada 31. oktobrim pārrēķinātas pēc pensionāru iesniegtajiem dokumentiem par apdrošināšanas (darba) stāža papildināšanu, piemērojot tos patēriņa cenu indeksus, kas valstī bija noteikti vidējās algas pārrēķina pieprasīšanas gadā. Rezultātā daudziem pensijas apmērs izrādījās mazāks. To, ka viņam noteikts cits pensijas lielums, cilvēks sāka izjust pēc turpmākiem maksājumiem. Arī maijā un novembrī paaugstināts pārrēķinātais pensijas apjoms, nevis agrākais. Reāli augstāka pensija šiem cilvēkiem kļūs tad, kad pārskatītais apjoms indeksācijas rezultātā izlīdzināsies ar tagad saņemamo un sāks pieaugt, kā to nosaka noteikumu 12. punkts.

Šie noteikumi ar 444. numuru 1998. gada 28. novembrī publicēti valsts oficiālajā laikrakstā «Latvijas Vēstnesis». Ar tiem var iepazīties VSAA Preiļu filiālē A.Paulāna ielā 3a, kontaktāruni 22382 un 22449. Var arī zvanīt uz VSAA aģentūras (Rīgā) bezmaksas konsultāciju tālruni 8001015.

Sagatavoja A.Rancāns

Gada abonentiem ■ IU «Afrodītes dārzs» dāvinās sudraba kausu ar apzeltītu iekšpusi;
■ kinoteātris «Ezerzeme» bezmaksas ieejas karti 2 personām visām kino izrādēm 2000. gada janvārī, februārī un martā;
■ Līvānu biokīmiskā rūpnīca dāvanu karti rūpnīcas produkcijas iegādei; ■ firmas «Minox» Līvānu fotosalons dāvinās fotoaparātu «Kodak»; ■ Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs gleznu;
■ firmas «AVIN-SIA» Preiļu degvielas uzpildes stacija 100 l 95E markas benzīna; ■ IU «Spektrs» «Zelta kartes», kas ļaus 10 abonentiem visu gadu iepirkties veikalā «Spektrs» ar 10% atlaidi;
■ Preiļu slimnīca piedāvās fizioterapijas kursu «Pērļu vannas»; ■ SIA «Celmeņi ASK» elektrisko zāles plāvēju.

«Novadnieks» Upmalas pagastā

Redzēs, kā nākošgad maize augs

Jānis Pastars Upmalas pagastā ir lielākās zemnieku saimniecības «Ciši» īpašnieks. Viņš apsaimnieko 130 hektārus zemes. Saimniecība dibināta deviņdesmito gadu sākumā, kad Jānis ar sievu, bijušie kolhoza agronomi, vieni no pirmajiem saprata, ka saimniekošana turpmāk būs dibināma un vadāma uz personīgās iniciatīvas pamata. Sākumā zemes gabals bija neliels, ar gadiem platības paplašinātas. Piemēram, šogad nopirkti 80 hektāri zemes. Vispirms «Cišos» vairāk pievērsās lopkopībai, taču pēc pirmajiem saimniekošanas gadiem Pastaru ģimene nolēma dot priekšroku graudkopībai. «Cišu» saimnieks Jānis Pastars ir vīrs ar drošu valodu, asu mēli un humora pilns. Izgaisina žurnālista cerības uz analītisku atbildi un pamatojumu, kāpēc lopkopība nebija rentabla, ar nenopietnu sakāmo: «Kāds no agronoma lopkopis! Slinkums pārņēma.»

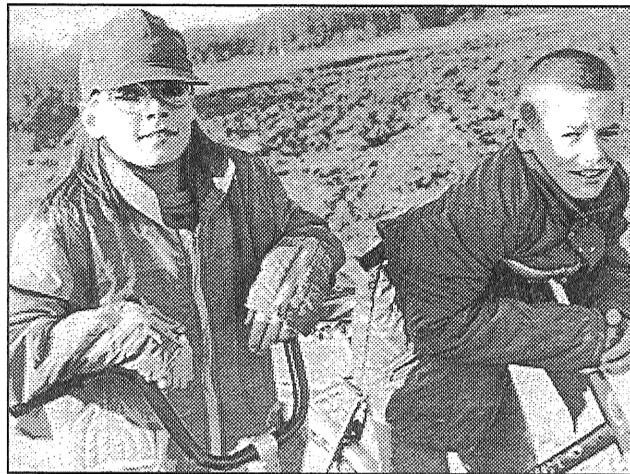
Saimniecībā bija sagādāta graudkopībai nepieciešamā tehnika, tāpēc Pastari kā galveno izvēlējās šo nozari. Vairāk nekā 100 hektāri atvēlēti graudaugiem, paredzēts plašāk izvērst kartupeļu audzēšanu. Tuvāko pirkumu rindā Jānim Pastaram padomā kartupeļu novākšanas kombains, vairāki desmiti hektāru zemes un liellopu ferma, ko paredzēts pārveidot par kartupeļu pagrabu. «Jāsals visi 300 hektāri zemes», saka Upmalas lielsaimnieks. Ar kartupeļu pārdošanu problēmu nebūšot. Daugavpils tirgus neesot piepildāms, ka tikai kvalitatīva produkcija. 15 hektāri viņš bez tam apsaimnieko Rudzētu pagastā, tēva mājās. Latgales zemnieki zina, ka neparedzamo dabas apstākļu dēļ ir pārāk riskanti pievērsties tikai vienai kultūrai, kā arī jāievēro augu seka, tāpēc jau nākošajā gadā «Cišos» paredzēts uzsākt arī āboliņa audzēšanu sēklai. Jānis Pastars iekūlumu pārdod Daugavpils graudu pārstrādes kombinātā, un nekādu problēmu ne

ar pieņemšanu, ne liepekļa saturu, vai ar mitrumu neesot bijis. Savukārt ziemas kviešus, kas bijis elites audzējums, saimnieks pārdevis sēklai. Septiņi vietējie zemnieki kopā privatizējuši kalti, tajā raža tiek izžāvēta un arī iztīrīta.

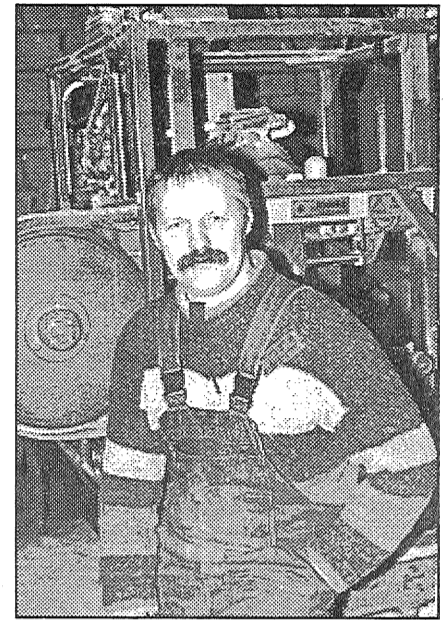
Zemniekiem, kam ir vairāk zināšanu, raksturīgs drosmīgāks skatījums uz lietām un spējas ielaisties prātīgā riskā. Tā arī Jānis Pastars. Viņš savā laikā bija uzsācis Latgales lauciniekiem pavisam svešu lietu — polietilēna plēves ražošanu.

— Vedām no Krievijas izejvielas — granulas un taisījām plēvi. Par nopelnīto nopirku traktorus, — stāsta Jānis Pastars. Toreiz plēvei bijis noiets, vēl pastāvējuši kolhozi, kuri to izmantojuši skābarības tvertnēs. Taču vēlāk šī nodarbe pārtraukta, jo plēve neatbilda pašreizējām prasībām produkcijas iesaiņojuma kvalitātes ziņā. Primitīvās iekārtas vajadzēja nomainīt ar modernu ārzemju aparātūru, un šī nodarbošanās tika pārtraukta.

Jānis Pastars vienmēr ir meklējumos. Šopavasār nopirkta iekārtas kokmateriālu pārstrādāšanai, ierīkots gateris, izmēģināts. Drīz sāks darboties ar pilnu jaudu. «Pa ziemu tāpat nav ko citu darīt,» Jānis atkal nemeklē vārdus kabatā, un ir gatava atbilde uz jautājumu, kāpēc gan tik lielas zemes īpašniekam vēl vajadzīgas papildus rūpes ar gateri. «Te būs ienākumi, un tos ielikšu zemē,» prog-

● Kamēr Pastaru lielie bērni Toms un Mārcis mācās tālās skolās, vecākiem saimniekot palīdz mazākie. Dainai — trauku mazgāšana un mājas kopšana, bet Jānis vasarā tīrījis graudus un nopelnījis velosipēdu.

● Upmalas pagasta lielsaimnieks Jānis Pastars jaunajā gaterī.

nozē zemnieks. Sagatavotie kokmateriāli būšot vajadzīgi arī kaimiņiem, gan arī pašā saimniecībā. Ražošanas ēkas esot uzbūvētas, tagad laiks pievērsties dzīvojamajai mājai. Pēc jaunā gatera būšot arī oficiālas vismaz četras darbavietas.

Gatera iekārtu iegādei zemnieks bankā ņēmis aizdevumu, procentus sedz Reģionālais fonds. Nākošgad ar šī fonda palīdzību paredzēta ārzemju tehnikas — traktora, sējmašīnas, arklā iegāde.

Politikā neiesaistots, valdība apmierina, galvenais — lai zemīte dotu ražu, uz visiem jautājumiem mierīgi atbild Jānis Pastars.

Redzēs, kā nākošgad maize augs. Šie vārdi jau skan pavisam citā tonī, bijīgi, lēni un nopietni. «Cišu» saimnieks gaida mājās dēlu Mārci, kurš būs ziņošs atbalsts pēc Višķu lauksaimniecības tehnikuma absolvēšanas.

Dēls Toms studē Banku akadēmijā. Meita Daina un trešais dēls Jānis vēl pa mājām, mācās Vārkavas vidusskolā.

Pamatīgums, spēks un tajā pašā laikā gaišs skatījums uz dzīvi, labestība, joku plēšana, tā var raksturot Pastaru saimnieku. Ar sievu Melitu neiznāca aprunāties, viņa bija darbā — skolas bibliotēkā. To gan izdevās uzzināt, ka viņa racionālais prāts un izdoma arī līdz sievas darbavietai aizsniegusies. Jāņa projektēto un pagasta galdnieku izgatavoto grozāmo galdū Vārkavas vidusskolas bibliotēkā apskauzot visi bibliotekāri, kam vien nācies to redzēt. Grāmatas, ko bērni noliek uz galdā malas, pašas pieslīd pie bibliotekāres Melitas pēc vienas viņas rokas kustības. Ikdienas rūpju atvieglošanai Pastaru mājās arī mehanizētas malkas skaldītājs. Lai nav jāvicinās ar cirvi. Tas jau nav nekas sevišķs, Jānis atmet ar roku, tādi jau ir katrā mājā...

Teātris sev, par sevi un citiem

Anita Brakovska vada Upmalas pagasta dramatisko kolektīvu, un rajonā vairs nav daudz tādu kultūras namu, uz kuru skatuvēm pagasta aktieri nebūtu spēlējuši. Kolektīvs darbojas jau divus ar pusi gadus. Interesanti, ka tas ir tapis un veidojies pats pēc savas iniciatīvas, proti, gados jauniem, aktīviem Upmalas pagasta iedzīvotājiem gribējās nevis norobežoties starp četrām sienām, bet būt kopā, darboties, iet ļaudīs, izjust sevi kā daudzpusīgiem, vitāliem cilvēkiem, lauzt stereotipus par laucinieku inertumu.

Anita, pēc izglītības skolotāja, kurai algas darbs ir vietējā veikalā, stāsta, ka ideja par teātra spēlēšanu viņā radusies jau labu laiku atpakaļ.

— Un tā, vienai Lieldienu ballei mēs, tāds neliels septiņu entuziastu un draugu pulciņš, sagatavojām uzstāšanos. Nedomājām, ka tas spēš tik ilgstoši pastāvēt un tik plaši izvērst savu darbību, — tagad atceras Anita.

Pirmais iestudējums bija Antona Rupaiņa luga «Kāzas». Skatītājiem patika, un viņu atsaucība iedvesmoja jauniem iestudējumiem. Tagad kolektīva repertuārā ir divpadsmit iestudējumi. Lugās, kurās darbojas vairāk personu, tiek piesaistīti arī citi upmalieši, bet kolektīva kodols nav mainījies nemaz. Teātri spēlē Anitas dzīvesbiedrs Jānis, otra ģimene Anita un Elmārs Sparāni, Iveta Kokorīte ar vīru Jāzepu, kā arī pagasta priekšsēdētāja meita Inese Bondare. Abas Anitas strādā veikalā, pārējās dāmas ir teicamas kulināras skolas ēdnīcā un pagasta godos, vīrieši ņeņemas ar zemes lietām. Visi — režisori, sceno-

grāfi, kostīmu mākslinieki un skatuves noformētāji. Tas tā skaļi skan. Bet būtībā upmaliešu teātra spēles pamatā ir pašmācības ceļā gūtās zināšanas, un laikam jau, laimīgi sevi atrastais un pamodinātais snaudošais aktiera gars. Jaunrades spējas. Un māka paskatīties uz sevi un pagasta dzīvi nevis ar kritizējošu skatu, bet ar tādu labestīgu ironiju, ar smaidu no skatuves to novadīt līdz zālei, lai tajā sēdošie nevis bēdīgi mātu ar galvu, jā, redz, cik sliktā valdīšana, bet spurgdami padomātu, — šo situāciju mēs taču radījām paši. Upmalas tēlotāji spēj ātri mobilizēties, savākties. Viņi mēģina savās mājās, veikalā vai skolā, dodas viesizrādēs uz kaimiņu pagastiem ar savām mašīnām un par savu naudu pirko benzīnu, viņi neprasa ieejas biļetes, viņi savu rādāmo vienlīdz labi spēj izspēlēt diķa malā uz pļaviņas vēsā maija vakarā par godu krucifiksa atklāšanai, labdarības akcijā Salenieku pensionātā un zālēs Rožkalnos, Saunā, Vanagos, Stabulniekos, Gailiņos, Pelēcos, vadītāju lomā Kalupes gadatirgū. Dekorācijām paņēm līdzīdas lietas no mājām, tērpus meklē pūra lādēs, sevišķi jau Ineses mājas bēniņos. Vislielākās ovācijas gūtas plašā «Dzymto zeme» izrādē pagasta jaunajā estrādē.

Teātra spēlētāji nereti gatavo parodijas un humoristiskas ainiņas, tomēr galvenā tēma esot par mīlestību. Kāda tā bijusi senajos laikos. Tāpēc repertuārs lielākoties sastāv no latgaļu rakstnieku lugām. Tajās ir godīgas un meitas izprecinātgribošas mātes, kautrīgas, tikušas zeltēnes un apsviedīgas puīšu mednieces, vientiesīgi mājastēvi un šīvērīgi preci-

● Upmalas pagasta dramatisks kolektīvs: Anita Brakovska (no kreisās), Anita Sparāne, Iveta Kokorīte, Inese Bondare. Otrajā rindā Jānis Brakovskis (no kreisās) un Elmārs Sparāns. Fotografēšanās brīdī klāt nebija Jāzeps Kokorīša.

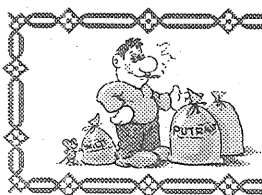
nieki. Mātes loma biežāk tiekot Anitai Sparānei, bet viņas otrā puse Elmārs arī lugās esot tētis. Jānis un Inese tiekot pie jauno puīšu un meitu lomām. Dažreiz nākoties iesaistīt arī visu trīs ģimeņu sešu bērnu pulciņu.

— Ar katru nākošo izrādē spēlētājam labāk un atrastāk. Tie, kas redzēja mūsu pirmās izrādes, tagad saka, ka mūs vairs nevar pat pazīt. Ir gribētāji, kas lūdz, paņemt arī mūs

spēlēt teātri.

— Mēs spēlētjam ne jau ar smalkām prasībām apveltītai teātramiļu publikai. Mēs spēlētjam vienkāršiem cilvēkiem, un viņu atzinība mūs virza un liek attīstīties, — tā par Upmalas dramatisko kolektīvu saka tā vadītāja Anita Brakovska.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Lasītāji, kuri būs abonējuši laikrakstu pa mēnešiem, un arī gada abonenti katru mēnesi loterijā varēs laimēt
 ■ IU «Arka» dāvanu karti; ■ IU «Pārsla» dāvanu karti; ■ salona «Fotolux» un veikala «Spiro» dāvanu karti;
 ■ a/s «Līvānu stikls» balvu; ■ «Unibankas» Preiļu filiāles balvu; ■ ziedu salona «Astra» dāvanu karti;
 ■ salonveikala «Feja» dāvanu karti; ■ SIA «Salanga» dāvanu karti, ■ reizi ceturksni IU «Dārziņš» dāvanu karti.

Konkurss «Es milu savu foto» kļūst arvien populārāks

Vēl tikai līdz novembra beigām salonā «FotoMaks» skatāma tradicionālā konkursa «Es milu savu foto» noslēguma izstāde. Šoruden konkursa organizētāju aicinājumam atsaucās neparasti daudz fotomīļotāju — savus darbus atsūtīja 93 dalībnieki no visiem Latgales rajoniem un pat no Rīgas, Madonas un Alūksnes. Salīdzinājumam — pērn konkursā piedalījās 50 fotogrāfi. Preiļu rajonu pārstāvēja 27 dalībnieki. Viņu vidū bija tādi, kuri piedalījušies visos trijos līdzšinējos konkursos, kā arī tie, kuri pirmo reizi rādīja savus darbus plašākai auditorijai.

Par mājinieku devumu konkursam «Novadnieks» lūdza pastāstīt salona «FotoMaks» vadītāju Igoru Pliču.

— Nācās krietni pasvīst, kamēr izvērtējam atsūtīto fotogrāfiju kaudzes, kamēr sargupējām pa tēmām — ainavas, dzīvnieki, sports, ceļojumi, sadzīve, kā arī radošie meklējumi. Prieks, ka iesniegto darbu līmenis šogad bija krietni augstāks nekā iepriekš. Jūtams, ka cilvēki sākuši domāt, ko un kā fotografēt. Protams, daudziem vēl vajadzīgs profesionāla meistara padoms, kā atrast vajadzīgo kompo-

● «Lapkritis» — preiļietes Villijas Jevdokimovas skatījumā. Villijai konkursā tika piešķirta otrā vieta par portretu «Mana mazā zvaigznīte».

zicionālo risinājumu, kā panākt, lai fotogrāfijā redzamais nav sastindzis, bet atrastos dinamiskā kustībā.

Taču vērtējot mēs neizvirzījām pārāk augstas prasības, lai gan uzskatām, ka fotogra-

fēšana nav vienkārša knipsēšana, bet gan mūsdienu vēstures fikšēšana ar fotoobjektīva palīdzību. Starp vērtētājiem bija arī konkursa iepriekšējo gadu laureāti preiļieši skolotājs Pēteris Bernāns un 35. Preiļu bataljona ze-

messargs Gunārs Vilcāns. Galavārdu teica SIA «FotoMaks» direktors Egīls Dinvietis, kurš bija arī konkursa galvenais sponsors, dāvājot visiem uzvarētājiem Jāņa Gleizda mākslas foto albumu «Gaismas atspulgs». Bez tam konkursa noslēguma pasākumā piedalījās Latvijas Fotogrāfijas muzeja direktors Vilnis Auziņš. Viņa atzinība mūs divtik iepriecināja.

Septiņi Preiļu rajona fotoamatieri par saviem darbiem saņēma atzinību. Pirmā un trešā vieta tika piešķirta preiļietim Aivaram Vucānam tēmās «Sports» un «Dzīvnieki». Portretējumos otrā vieta tika piešķirta Villijai Jevdokimovai, ceļojumos — Guntaram Ormanim. Otrā vieta arī Artūram Vīrzam no Jaunaglonas tēmā «Sports». Starp ainavistiem trešā labākā bija vārkaviete Astrīda Spīle. Par radošajiem meklējumiem tika atzīmēti arī ārsts Jānis Petrāns, kurš konkursam bija iesniedzis apmēram pusotru metru garu kalnu ainavu, kā arī Ainārs Brencis, kurš ierasto fotogrāfiju kļāstu pirmo reizi konkursa vēsturē papildināja ar datorfotogrāfiju.

L.Kirillova
V.Jevdokimovas foto

Sports klubs «Cerība»

Volejbols

Latvijas čempionāts (pirmā līga)

Pirmo spēli valsts pirmās līgas čempionātā aizvadīja Preiļu meitenes. Pretiniekos bija topošās sporta speciālistes no Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas. Preiļietes vinnēja ar rezultātu 3:0, un izskatās, ka šogad mūsu volejbolistes atkal varētu pacinīties par godalgotām vietām. Bez jau minētajām Rīgas studentēm mūsējām ir jāsasacēns ar Murjāņu, Krimuldas, Gulbenes, Liepājas, Talsu, Kuldīgas un Valsts ieņēmumu dienesta komandām. Pirmajā posmā pretinieces tiekas katra ar katru divos riņķos, bet pēc tam labāko kvartets turpinās cīņu par medaļām.

Pilsētas čempionāts

Pilnā sparā rit pilsētas čempionāta spēles. Labs pasākums, ja ņem vērā to, ka bez šo sacensību nolikumā paredzētajiem mērķiem, proti, volejbola popularizēšana, dzīvotāju pievēršana veselīgam dzīvesveidam un sporta kluba «Cerība» volejbola nodaļas audzēkņu spēļu prakses nodrošināšana, tiek vēl pelnīta naudiņa, lai tos pašus volejbola nodaļas audzēkņus varētu vest uz sacensībām. Par tām tiks pieminēts tālāk. Nu, bet pilsētas mačos kā jau pilsētas mačos — daudz emociju, daudz skatītāju. Spēku samērs pagaidām ir šāds:

Vīrieši

Līvānu mājas un logi	6 — 0
Unibanka	4 — 1
Riebiņi	3 — 2
Anda - Optec	3 — 2
Rudzāti	1 — 4
«Meži»	1 — 4
Ģimnāzija	0 — 5

Dāmas

Ģimnāzija	3 — 0
«Dāmu klubs»	1 — 1
Līvāni	0 — 2
1. pamatskola	0 — 1

Gan vīriešu, gan sievietes komandas spēlēja divos apļos, lai pēc tam četras labākās tiktos pusfinālos un finālos. Bet pēc tam gada nogalē volejbolistu ballē labākie spēlētāji saņēms pilsētas čempionāta medaļas.

Latvijas Jaunatnes sporta centra meistarsacīkstes (1982./83. dzimšanas gads)

Šo sacensību finālturnīrs risinājās Dau-

gavpilī, un sporta kluba «Cerība» meitenes izcīnīja ceturto vietu. Mūsējās prata uzvarēt Murjāņu sporta ģimnāziju ar rezultātu 3:0, bet piekāpās daugavpilietēm (0:3) un Rīgas Volejbola skolas pirmajai un otrajai komandai (2:3, 0:3).

Turnīra noslēguma tabula:

Daugavpils	5 — 0
RVS I	4 — 1
RVS II	3 — 2
Preiļi	2 — 3
Murjāņi	1 — 4
Kuldīga	0 — 5

Latvijas jaunatnes sporta centra meistarsacīkstes (1984./85. dzimšanas gads)

Diezgan negaidīti beidzās šīs vecuma grupas meistarsacīkstes, kuras notika pie mums — Preiļos. Ārpus finālturnīra dalībnieču loka palika abas Daugavpils volejbola skolas komandas, jo par viņām spēcīgākas izrādījās preiļietes un meitenes no Rīgas Volejbola skolas pirmās komandas.

Šogad mums ir tāda kā ceturto vietu epidēmija, te futbolisti vairākās vecuma grupās paliek ceturkie, te atkal volejbolistes miņājas pa ceturtajām vietām. Tas par to miņāšanos, protams, pa jokam. Lai nu kas, bet tas, ka sporta spēlēs tāda maza «miestiņa» komanda izrādās konkurētspējīga, ir vienkārši «super».

Atgriežamies pie kārtējās ceturktās vietas. Tātad, 1984./85. gadā dzimušo meiteņu finālturnīrā, kurš notika Kuldīgā, Preiļu komanda izcīnīja godpilno ceturto vietu. Tika pieveiktas Kuldīgas (3:0) un RVS III (3:0) komandas un piedzīvoti zaudējumi pret RVS I (0:3), RVS II (0:3) un Krimuldu (2:3).

Noslēguma tabula:

RVS I	5 — 0
RVS II	4 — 1
Krimulda	3 — 2
Preiļi	2 — 3
Kuldīga	1 — 4
RVS III	0 — 5

Turnīrs «Daugavpils kauss»

Katru rudeni Daugavpils volejbola skola rīko turnīrus, kuriem mēģina piedot arī starptautisku pieskaņu. Diemžēl šogad no gaidītajām ārzemniecēm atbrauca tikai Kauņas komanda un bez jebkādiem sirdsapziņas pārmetumiem apspēlēja visas pre-

tiņas. Preiļu meitenes (1984./85. dzimšanas gads) šoreiz trešās. Mūsējās prata pieveikt Murjāņu spēlētājas (3:1), Daugavpils pirmo komandu (3:0), bet zaudēja Kauņas (0:3), Rīgas (1:3) un Daugavpils otrās komandai (1:3) volejbolistēm. Gala rezultātā komandas sarindojās šādā secībā:

Kauņa	6 — 0
Rīga	5 — 1
Preiļi	3 — 3
Murjāņi	3 — 3
Daugavpils II	3 — 3
Daugavpils I	1 — 5
Daugavpils III	0 — 6

Preiļu komanda ir augstākā vietā nekā Murjāņi un Daugavpils II komanda, pateicoties labākiem rādītājiem savstarpējās spēlēs.

Basketbols

Dienvidaustrumlatvijas basketbola līga

Savu ceturto sezonu uzsākusi Dienvidaustrumlatvijas basketbola līga (DAL). Veidojums, kas ir mūsu pašu izlolots un sekmīgi attīstās. Šogad šīs reģionālās līgas sacensībās piedalās astoņas komandas, kuras divu apļu turnīrā noskaidros spēcīgākos mūsu reģiona basketbolistus. Bet nākamā gada 4. un 5. martā Preiļos tiksies četras labākās komandas gan no Dienvidaustrumiem, gan Ziemeļaustrumiem (šīs līgas centrs ir Alūksnē). Preiļu basketbola cienītāji varēs vērot visas Austrumlatvijas labākos basketbolistus.

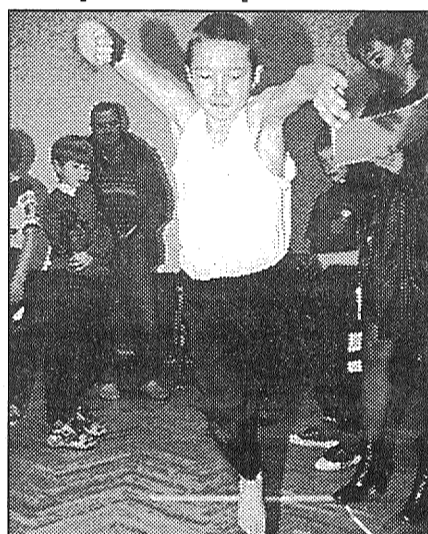
DAL turnīrā jau aizvadītas divas kārtas. To rezultāti: Naujene — Preiļi 64:55, Krāslava — Dagda 132:57, Špoģi — Daugavpils 56:105, Jēkabpils — Rēzekne 64:59, Naujene — Krāslava 96:88, Dagda — Špoģi 67:73, Daugavpils — Jēkabpils 100:67, Preiļi — Rēzekne 63:72.

Pēc divām kārtām:

Daugavpils	2 — 0
Naujene	2 — 0
Krāslava	1 — 1
Rēzekne	1 — 1
Jēkabpils	1 — 1
Špoģi	1 — 1
Preiļi	0 — 2
Dagda	0 — 2

Imants Babris,
sporta kluba «Cerība» direktors

Pirmo reizi piešķirta Lāčplēša cepure

● Savu veiklību rāda Otto Kovčis, Lāčplēša cepures ieguvējs.

Līvānu bērnu un jauniešu centrs Tēvzemes nedēļas laikā rīkoja konkursu «Jaunais Lāčplēsi, saturies!». Piedalījās 49 zēni vecumā no 9 līdz 15 gadiem. Zēni ieradās no Līvānu ģimnāzijas, Rudzētu, Aglonas, Preiļu 2. vidusskolas, Rušonas, Pelēču, Dravnieku, Gailišu, Jersikas, Siļukalna pamatskolām. Spēks un veiklība bija jāparāda dažādās sporta sacensībās, kā arī Karlsona vadītajā stafetē. Sacensību starplaikos ar kīgboxa un tekvondo demonstrējumiem uzstājās Līvānu cīkstoņi.

Vērtēšanas komisija par drosmīgāko puiku atzina Jāni Cirsi no Līvānu ģimnāzijas, par ļautīgāko — Jāni Skudru no Jersikas pamatskolas, par sportiskāko — Jāni Saldaku no Jersikas pamatskolas, par superīgāko — Māri Dārziņu no Līvānu ģimnāzijas. Superpuikas titulu un Lāčplēša cepuri izcīnīja Līvānu ģimnāzijas piektklasnieks Otto Kovčis. Cepuri darināja Natālijas Vuškārnieces vadītās pulciņš.

Konkursa dalībnieki saņēma sponsoru sagādātās balvas. Līdzekļus konkursa sarīkošanai piešķīra Līvānu dome, rajona izglītības pārvalde, bet sponsoru lomu uzņēmās individuālie uzņēmumi «Asija», «Zane», «Daugulis un Co», «Būvbedre». Zēni cienājās ar «Aldara» sarūpēto minerālūdeni, vairumtirdzniecības bāzu dāvinātajiem banāniem, šokolādēm, ar individuālā uzņēmuma «Agnese» mandarīniem.

Sešiem zēniem piešķirtas goda kartes uz Latvijas televīzijas konkursa «Superpuika» finālu.

L.Rancēns

Redakcijas rīkoto pasāku atbalstītāji un sponsori

- z/s «Raipole»; ■ SIA «Līvānu mājas un logi»; ■ VAS «Latgales ceļi»; ■ a/s «Preiļu siers»; ■ SIA «Erato-V»;
- Preiļu arodvidusskola; ■ Hipotēku un zemes bankas Preiļu filiāle; ■ Preiļu rajona padome; ■ Preiļu pilsētas dome;
- Līvānu pilsētas dome; ■ Preiļu pagasta padome; ■ mākslinieki Silvija Berezovska un Kazimirs Anspaks.

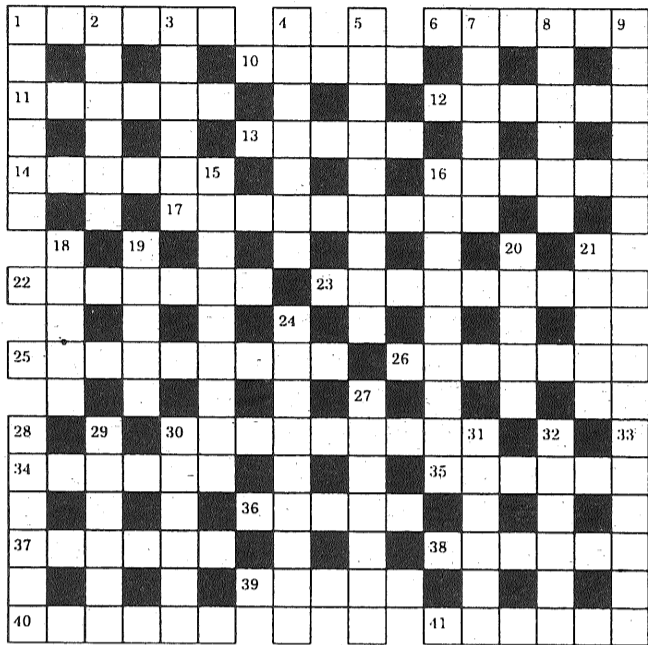
Krustvārdu mīklu konkurss

- Krustvārdu mīklas var risināt visa gada garumā, t. i. līdz 1999. gada decembrim.
- Par katru pareizi atrisinātu mīklu saņemsiet 1 punktu.
- Ja būsiat pareizi atrisinājuši trīs krustvārdu mīklas pēc kārtas, tātad ieguvuši 3 punktus, varēsiet piedalīties balvas izlozē.
- Atbildes gaidīsim «Novadnieka» redakcijā, Aglōnas ielā 1, Preiļos, LV 5300, līdz 13. decembrim. Atrisinājumam jābūt ierakstītam «Novadnieka» krustvārdu mīklas maketā un atsevišķi uz lapas.

Lai jums labi veicas!

18. mīkla

Horizontāli: 1. Tauta Indijā. 6. Aizkausēta stikla caurulīte ar medikamentiem. 10. Čukiskas departamenta centrs Bolīvijā. 11. Liela, vērtīga asarveidīga kārtas zivs. 12. Oriji, nācija Indijā. 13. Nepietikt. 14. Droši vien. 16. Pasīva kuģa pārvietošanās. 17. Vielas sadalīšanās reakcija ar šķīdinātāja molekulām. 22. Apjomīgs vokāli instrumentāls skaņdarbs, tuvs oratorijai. 23. Sijas, šķērssiņas — dažādu konstrukciju un mašīnu sastāvdaļas. 25. Skapja augšējā daļa. 26. Vieta, kur notiek teātra izrāde. 30. Latviešu rakstnieks (1914-1998). 34. Apgabala centrs Baltkrievijā. 35. Spīdošas virsmas spožuma mērvienības CGS. 36. Nebrīvi cilvēki. 37. Lauku, laukiem raksturīgs. 38. Audzējs (med.). 39. Upe Rietumeiropā. 40. Sadauzīt. 41. Mežlōks.

Vertikāli: 1. Grāmatas nosaukums poligrāfijā. 2. Latviešu pedagogs, matemātiķis (dz. 1914. g.), daudzu mācību grāmatu autors. 3. Kamanu suņi. 4. Ciemats Balvu rajonā, Balupes krastā. 5. Gleznas krāsu slāņa plaisājums. 7. Panātru dzimtas ārstnieciskais augs, lieto sirds slimību ārstēšanā. 8. Cilvēka sejas daļa. 9. Vārda daļa, ko pievieno saknei vai celmam un kas izsaka gramatisko nozīmi vai maina saknes leksisko nozīmi. 15. Acteku valdnieks (1466-1520). 16. Latvijas TV seriāls. 18. Neērības sajūta. 19. Malkas daudzuma mērvienības. 20. Mezozoja trešais periods. 21. Ķermeņa daļa. 24. Koka pūšamie mūzikas instrumenti. 27. Mīksts, sarkanbrūns zīmulis bez ārējā apvalka. 28. Grūtniecības pārtraukšana. 29. Nobarojama cūka. 30. Eiropas tautas pārstāvis. 31. Kākslis — palielināts vairogdziedzeris. 32. Augsta līmeņa programmēšanas valoda (dat.). 33. Putnu pārošanās periods.

Sastādīja D. Strole (Liepājā)

3. novembrī publicētās mīklas atrisinājums

Horizontāli: 3. Spars. 6. Sparģelis. 9. Spināti. 10. Pirts. 14. Kacināt. 15. Sediments. 19. Vērot. 20. Karotes. 21. Graizes. 24. Lipomas. 25. Paģiras. 26. Stute. 29. Standarts. 30. Palīdzē. 32. Estrs. 33. Kokiles. 35. Klaiberns. 36. Āpsis.

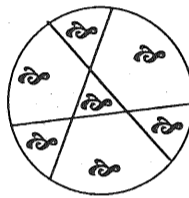
Vertikāli: 1. Aparāts. 2. Ērces. 4. Spontānas. 5. Milicis. 7. Aplis. 8. Stiebra. 11. Parodonts. 12. Cepetis. 13. Striptīzs. 16. Mēris. 17. Nokauts. 18. Velte. 22. Parnass. 23. Kariene. 27. Sakrāls. 28. Piles. 31. Modelis. 34. Cirt.

Sveicināti, jauno matemātiķu konkursa cienītāji!

Lielie rudens darbi jau padarīti, Mārtiņdieņa nosvinēta un iestājies tāds klusāks brīdis, kad var palūkoties uz paveikto. Pirmās kārtas uzdevumu atrisinājumi jau ir saņemti. To šoreiz bija neparasti daudz. Paldies jums par aktivitāti. Tāpēc piedāvājam salīdzināt jūsu atrisinājumus ar tiem, kādi ir mums, un nākamās kārtas konkursa uzdevumus. Gribam atgādināt, ka konkursā var piedalīties arī tie, kas līdz šim to nav darījuši, tikai viens nosacījums: jums jāmacās ne vecākā klasē kā 7. Šīs kārtas uzdevumu risinājumus lūdzam iesūtīt līdz 13. decembrim (pasta zīmogs). Atcerieties, ka uzdevuma risinājums ir tikpat svarīgs kā tā rezultāts, tāpēc izklāstiet savus spriedumus pēc iespējas precīzāk. Atrisinājumu nosūtiet uz adresi: **JMK, Rudzātu vidusskola, Rudzātos, Preiļu raj., LV 5328** vai **JMK, NMS, LU, Raiņa bulvāri 19, Rīgā, LV 1586**. Neaizmirstiet uz darba norādīt savu vārdu, uzvārdu, skolu un klasi, kurā jūs mācāties.

1. kārtas uzdevumu atrisinājumi

1. Dotās skaitļu virknes pirmais loceklis ir 1, bet katru nākamo virknes locekli iegūst iepriekšējo reizinot ar 2 un rezultātam pieskaitot 3. Tātad visi šīs virknes locekļi būs nepāra skaitļi, tas nozīmē, ka skaitlis 2000 nepieder dotajai virknei.
2. Skatīt 1. zīmējumu.

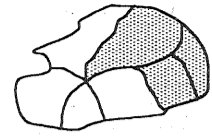
1. zīm.

3. Pieņemsim, ka datora sākotnējā cena ir x Ls. Tad pēc pirmās cenu pazemināšanas tas maksāja 0,8x Ls. 20% no 0,8x ir 0,2 · 0,8x = 0,16x Ls, tātad pēc otrās cenu pazemināšanas dators maksāja 0,8x - 0,16x = 0,64x. Savukārt pēc trešās cenu pazemināšanas datora cena bija 0,64x - 0,2 · 0,64x = 0,512x Ls. Ja pieņemsim, ka x Ls ir 100%, tad tagad datora cena ir (0,512x · 100%) / x = 51,2% no sākotnējās datora cenas, tātad tagad datoru var nopirkt ar 100% - 51,2% = 48,8% lielu atlaidi.

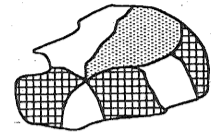
4. Apskatot 2.a zīm. iekrāsotos novadus, viegli saprast, ka ar 2 krāsām iztikt nevar, tātad ir nepieciešamas vismaz trīs dažādas krāsas. Vienu no iespējamiem atrisinājumiem skat 2.b zīm.

5. Pūķis var noskaidrot Rūķa iedomāto skaitli, uzdodot 3 jautājumus:

1) **Vai tas ir pāra skaitlis?** Lai arī kā Rūķis atbildēs, četrus skaitļus (vai nu visus pāra skaitļus, vai visus nepāra skaitļus) varēs atņemt kā nederīgus. Pieņemsim, ka atbilde ir «nē».

2a. zīm.

2b. zīm.

2) **Vai tas ir kāds no skaitļiem 1 un 3?** Atkal, neatkarīgi no Rūķa sniegtās atbildes, pusi no atlikušajiem skaitļiem var atņemt. Pieņemsim, ka arī šoreiz Rūķa atbilde ir «nē».

3) **Vai tas ir 7?** Ja Rūķis teiks: «jā», tad Pūķis vajadzīgo skaitli ir atradis, bet, ja Rūķis arī šoreiz teiks «nē», tad skaidrs, ka iedomātais skaitlis ir 5.

Gadījumā, ja Rūķa atbildes ir citas, tad Pūķis rīkojas analogiski.

2. kārtas uzdevumi

1. Vai vari pateikt, kurš kociņš 1. zīm. ir jāpārvieto, lai iegūtu pareizu vienādību?

$$IV + XXV = XXX$$

2. Četrstūra ABCD malu garumi ir AB = 1 cm, BC = 2 cm, CD = 3 cm un AD = 4 cm. Vai diagonāle AC var būt 5 cm gara?

3. Pūķis iedomājās vienu no skaitļiem 1; 2; 3; 4. Rūķis grib noskaidrot šo skaitli. Viņš var uzdot Pūķim jautājumu, vai iedomātais skaitlis ir kāds no nosauktajiem (un nosauktos), savukārt Pūķis var atbildēt tikai ar «jā» vai «nē». Turklāt vienu reizi Pūķis drīkst melot!

Kāds ir mazākais jautājumu skaits, ar kuru Rūķis noteikti var noskaidrot Pūķa iedomāto skaitli? Kādi ir šie jautājumi?

4. Reiz Vinnijam Pūkam bija balta koka klucis ar izmēriem 4 cm x 4 cm x 4 cm. Kādā lietainā dienā tas izkrita pa logu. Kad Pūks savu klucīti vēlāk atrada, tad izrādījās, ka tas no ārpusē ir kļuvis brūns. Vai vari pateikt, kādās daļās Vinnijam Pūkam ir jāsavāgē klucītis, lai, tās salīmējot kopā, Pūkam tāpat kā senāk būtu balts klucītis ar izmēriem 4 cm x 4 cm x 4 cm?

5. Pēteris atrada divciparu skaitli ar šādām īpašībām:

1) skaitļa pirmais cipars ir vairākas reizes lielāks par skaitļa otro ciparu;

2) aprēķinot šī skaitļa ciparu summu, starpību, reizinājumu un dalījumu, iegūst četrus dažādus naturālus skaitļus, no kuriem neviens nav vienāds ar 1 un kuru reizinājums ir 972.

Vai vari pateikt, kādu skaitli ir atradis Pēteris?

Veiksmīgu risināšanu!

VESELĪBA

14. novembrī sākām publikāciju ciklu par cukura diabētu. Šajā numurā lasiet par cukurslimnieka uzturu. Turpmākajos numuros — par fizisko aktivitāti un insulīna terapiju.

Cukurslimnieka uzturs

Lai varētu labi ārstēt un kompensēt cukurslimību, rūpīgi jāieklausās un jānovērtē organisma vajadzības. To vislabāk var izdarīt pats cukurslimnieks. Tādēļ diabēta slimnieks ir svarīgākā persona cukurslimības ārstēšanā un kontrolē. Lai diabēta slimnieks prastu saglabāt līdzsvaru starp uzņemto barību, fizisko aktivitāti un ievadītā insulīna devu, viņam jāsaprot un jāiepazīst sava slimība, kā arī pašam jāiemācās to kontrolēt. Viena no svarīgākajām cukurslimības ārstēšanas sastāvdaļām ir pareizs jeb veselīgs uzturs (diēta). Barība nodrošina organismu ar glikozi, kas nepieciešama enerģijas ieguvei. Ja enerģijas daudzums ir pietiekošs, pašsajūta ir laba, mēs esam veseli un mundri.

Cukurslimniekam jāēd veselīga barība. Nav nepieciešama kāda īpaši stingra diē-

ta. Ikdienas uztura daudzums ir atkarīgs no ķermeņa izmēriem, fiziskās aktivitātes un arī no tā, vai esat sieviete vai vīrietis. Veselīga uztura pamatprincipi ir:

♦ barība ar lielu šķiedrvielu saturu t. i. daudz sakņu, kas aizkavē cukura uzņemšanu organismā;

♦ daudz ogļhidrātu, kas nodrošina pietiekošu enerģijas daudzumu organismā. Pārsvārā uzturā jālieto ogļhidrāti, kuri no gremošanas trakta uzsūcas lēni un pakāpeniski, tā nodrošina ne pārāk augstu un strauju glikozes koncentrācijas palielināšanos asinīs. Rupja maluma miltu izstrādājumi un graudaugu barība (rupja maluma rudzu maize, dažādu graudu putras, pārslas, makaroni) ir labākie ogļhidrātus saturošie produkti. Ogļhidrātus, kuri no gremošanas trakta uzsūcas ātri un strauji paaugstina glikozes koncentrāciju asinīs, no uztura jāizslēdz. Jāatceras arī, ka lielais, enerģijā neizmantošais glikozes daudzums organismā pārveidojas un uzkrājas tauku veidā. Praktiski jāatsakās no cukuru saturošiem produktiem (cukura, medus, konfektēm, konditorejas izstrādājumiem). Uzmanīgi uzturā jālieto pilnpiens un augļi;

♦ taukvielu saturs uzturā jāierobežo. Tā var pazemināt arī paaugstināto ķermeņa svaru. Bez tam tauki asinsvados pielīp pie asinsvadu sienām, samazinot artēriju elasticitāti, un izraisa sirds asinsvadu slimības. Atsakieties no saldējuma, putukrējuma, sviesta, treknām piedevām pie dārzeņu salātiem (krējuma u. c.), treknām gaļas mērcēm un trekna piena.

Cukurslimniekiem dienā jāēd 6 reizes — 3 galvenās maltītes (brokastis, pusdienas, vakariņas) un 3 uzkodas. Praktiski tas būtu — brokastis, rīta uzkodas, pusdienas, launags jeb pēcpusdienas uzkodas, vakariņas un 1 stundu pirms gulētiešanas — vakariņu uzkodas. Tā glikozes koncentrācija būs līdzsvarota visu dienu.

Tagad par to, kas ir veselīgs uzturs.

No rīta: auzu putra, rupja maluma miltu maize (rudzu maize) plāni apiesta ar sviestu, tēja vai kafija bez cukura, piens un siers ar pazeminātu tauku saturu (Jāņu vai ķimeņu siers, Bauskas, Valmieras u. c.).

Pusdienās: kartupeļi, rīsi vai miltu izstrādājumi (makaroni), liesa gaļa, sautēts cālis vai zivs. Burkāni, kāposti, pupas, zirņi, bietes, salāti. Maize.

Vakariņās: rupja maize, liesa gaļa, zivs, siers ar pazeminātu tauku saturu, svaigi burkāni, kāposti (rupji rīvīti).

Uzkodas: rudzu maize vai rupja maluma miltu maize. Zema tauku satura siers, liesa gaļa, svaigi burkāni vai viens ābols, vai jebkurš cits auglis.

Atcerieties, ka augļu cukurs organismā viegli pārveidojas par taukskābēm un nogulsņējas taukaudos.

Dzērieni: ūdens, tēja vai kafija bez cukura, nedaudz piena, samērā ierobežoti — alus.

Pastāstiet saviem draugiem, radiem, paziņām un darba biedriem, ka slimojat ar cukurslimību. Ir ļoti svarīgi, lai to zinātu cilvēki, kas ikdienā ir kopā ar jums. Vienmēr ņemiet sev līdzīgu kādu cukura graudu, glikozes tableti vai citu saldumu (konfektī). Tas noderēs, ja glikozes koncentrācija asinīs pazemināsies pārāk zemu (hipoglikēmija) un tuvumā nebūs glāze augļu sulas vai pilnpiena.

Atmetiet smēķēšanu! Smēķēšana jums ir sevišķi bīstama. Tā palielina iespēju, ka artēriju elasticitāte samazināsies un attīstīsies ateroskleroze, kā arī sekmē trombu veidošanos asinsvados.

Piektdiena, 26. novembris	LATVIJAS TV I			19.45 Lielā balva.	14.45 JAM.	9.20 Kalambūrs.	7.00 Vēstis.
	6.45 Rīts.	20.15 Vakara pasaciņa.	15.15 Zvaigžņu stunda.	20.30 Panorāma.	16.30 Multfilma.	9.45 Process.	7.20 Dežūrnodaļa.
	8.30 Saulrieta liedags. 44. sērija.	21.00 Ciemos pie Tofika.	16.30 Latvijas mūzikas stunda.	21.15 «Vernisāžas» dienas un nakts.	16.55 LNT ziņas.	10.20 Zelta Rozes ala. Seriāls.	7.35 Labrīt!
	9.15 «Dzīvīte» piedāvā...	21.40 Tas esi tu pats.	17.00 Milēdija. 29., 30. sērija.	21.45 Varas viedoklis.	17.00 Mājas, kur atgriezies. 96. sērija.	10.45 Multfilma.	8.00 Vēstis.
	9.45 4. studija.	22.15 Ziņas.	18.30 Mājas, kur atgriezies. 96. sērija.	22.30 Oļimpieša portrets.	18.55 LNT ziņas.	11.00 Ziņas.	8.20 Homeopātija un veselība.
	16.15 Saulrieta liedags. 14. sērija.	22.45 TV motors.	19.00 Dzīve Notslendingā. 250. sērija.	17.00 «Dzīvīte» piedāvā...	19.50 Ražots Latvijā. Garšīgi un veselīgi.	11.15 Vēlēšanas '99.	9.10 Čigāniete. Seriāls.
	17.00 Multfilma.	23.00 Tvaiks.	20.00 LNT ziņas.	18.00 Mājas, kur atgriezies. 96. sērija.	20.25 Zēnu bizness. Filma.	11.50 Uguni brasla nav. M. f.	10.00 Mūsu noslēpumu vasara.
	18.00 Ziņas.	23.15 Ceļojošais bruņinieks. 7. sērija.	21.15 Pārspēks. M. f.	21.15 «Unibankas» lietišķās ziņas.	22.55 LNT ziņas.	13.30 Kopā!	11.00 Uz veselību!
	18.10 Glābiet bērnus!	LNT	23.05 Tvinpika. 12. sērija.	21.25 «Unibankas» lietišķās ziņas.	23.05 Tvinpika. 12. sērija.	14.00 Ziņas.	11.50 Homeopātija un veselība.
	18.40 Zootrops.	6.30 Ticīgo uzvaras balss.	24.00 Ēdene. 13. sērija.	21.30 Misis Latvija '99. Fināls.	0.30 TV veikals.	14.20 Baltais Ilknis 2. M. f.	12.00 Vēstis.
	19.10 Globuss.	7.00 LNT brokastis.	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	23.00 Ziņas.	5.00 Labrīt!	15.45 Maigā inde. Seriāls.	12.25 Sieviešu pilsēta.
	19.40 Hameleonu rotaļas.	9.15 Miledija. 27., 28. sērija.	6.40 Vēlēšanas '99.	23.15 Mājas, kur atgriezies. 95. sērija.	7.00 Labrīt!	17.00 Ziņas.	13.10 Antonella. Seriāls.
	20.25 XX gadsimta zīmes.	10.45 Mājas, kur atgriezies. 95. sērija.	7.45 Vēlēšanas '99.	11.10 Mājas akadēmija.	8.00 Ziņas.	17.25 Dzentlmeņu šovs.	14.10 Mežonīgais eņģelis.
	20.30 Panorāma.	11.40 Ražots Latvijā. Gatavojoties Adventes laikam.	8.15 Maigā inde. Seriāls.	11.40 Ražots Latvijā. Gatavojoties Adventes laikam.	KRIEVIJAS TV	18.00 Zviedru sindroms. Dok. f.	15.00 Veikals.
	21.11 Mūsu cilvēks.	11.50 TV veikals.		12.05 Eņģeļa pieskāriens. 38. sēr.	5.30 Labrīt!	18.30 Dažādi notikumi.	15.30 Multfilmas.
	21.25 «Unibankas» lietišķās ziņas.	12.05 Eņģeļa pieskāriens. 38. sēr.		13.00 Avantūrists. M. f. 5. sērija.	6.00 Vēstis.	18.45 Brīnumu lauks.	16.00 Vēstis.
	21.30 Misis Latvija '99. Fināls.	13.00 Avantūrists. M. f. 5. sērija.		14.00 Soli pa solim. 33., 34. sērija.	6.25 Labrīt!	19.45 Labu nakti, mazuļi!	16.25 Tomis.
	23.00 Ziņas.	14.00 Soli pa solim. 33., 34. sērija.				20.00 Laiks.	16.55 Komisārs Reksis.
	23.10 Misis Latvija '99.					21.00 Vēlēšanas '99.	18.00 Vēstis.
	24.00 Čeringkrosrouda '84. M. f.					21.10 Aizmirstā lēdija. M. f.	18.35 Apaļais galds.
	LATVIJAS TV II					23.00 Hotelis.	19.00 Tauta vēlas zināt.
17.50 Reflets. 7. nodarbība.					23.45 Ziņas.	19.20 Pilsētiņa.	
18.10 Objektivs.					24.00 Dons Žuāns de Marko. M. f.	20.00 Vēstis.	
18.40 Ikdiena.						20.50 Tīģuru komanda. M. f.	
19.00 Novadu ziņas.						22.45 Nedēļas panorāma.	
19.15 LTS ziņas.						24.00 Vēstis.	
						0.20 Dežūrnodaļa.	

Sestdiena, 27. novembris	LATVIJAS TV I			21.25 Es mīlu tevi līdz nāvei. M. f.	8.30 Nakts cilvēks. 30. sērija.	7.10 Vārds mācītājam.	23.35 Bezvējš. M. f.
	8.30 Mini mani!	23.00 TV motors.	9.30 TV motors.	8.30 Nakts cilvēks. 30. sērija.	9.30 Mauglis. 25. sērija.	7.25 Mājas bibliotēka.	KRIEVIJAS TV
	9.00 Kļavu pilsētas stāstiņi.	23.15 Bez žēlastības. M. f.	10.00 Mūsu Čārlijs. 28. sērija.	9.00 TV motors.	10.00 Mūsu Čārlijs. 28. sērija.	7.40 Visi Kusto komandas ceļojumi.	7.00 Multfilmas.
	9.25 «Karūnas» klase.	LATVIJAS TV II	11.00 Soli pa solim. 37. sērija.	9.30 Juniors TV.	11.30 Egila Zariņa mikslis.	8.30 Spēlējiet, harmonikas!	7.30 Tēvs, māte un es — sportiska ģimene.
	10.00 Dzīvesvieta.	9.00 «Tele 1» piedāvā...	12.00 Kapteinis Sinbads. Mākslas filma.	10.00 Dzīvesvieta.	12.00 Nāc līdz!	9.00 Ziņas.	8.30 Krievijas TV pasts.
	11.00 Beverlihilsa. 210. sērija.	9.30 Nāc līdz!	14.00 Dzinieku dēkas. Dok. f.	11.50 Oranža vaniņa.	10.00 Lielie kari un kaujas. 13. sērija.	9.10 Padomi kulinārijā.	9.00 Labrīt!
	12.20 Lielā balva.	11.00 Vertikāle.	15.00 Vislielākā milestība. 13. sēr.	12.50 Navaronas lielgabali. M. f.	11.30 Spāni.	9.30 Simts procenti.	10.05 Simts pie viena.
	15.20 M.Brauns. Svīta «Alberts».	12.00 Palīgā! 3. līmenis. 6. daļa.	16.35 Robinsonu ģimene. 12. sērija.	15.45 Teātris un dzīve.	12.30 Gillette.	10.30 Rīta pasts.	10.55 Labās ziņas.
	16.15 Mūzikas laiks.	16.15 Jūras vējš.	17.00 Nakts cilvēks. 38. sērija.	16.45 Eiropas nolaupīšana.	16.15 Mūzikas laiks.	11.05 Negaidīti, necerēti... M. f.	11.25 Ak, ceļi...
	16.45 Eiropas nolaupīšana.	16.45 Katja. M. f.	17.50 Savādi gan.	17.00 Žurnāla «National Geographic» kinopielikums.	16.45 Eiropas nolaupīšana.	13.00 Dzīvieņu pasaulē.	11.40 Zelta atslēga.
	17.00 Žurnāla «National Geographic» kinopielikums.	18.20 Eiropas meistarsacīkšu atlases spēle basketbolā sievietēm. Latvija — Čehija.	18.15 Savanna. 26. sērija.	18.00 Ziņas.	18.20 Eiropas meistarsacīkšu atlases spēle basketbolā sievietēm. Latvija — Čehija.	13.40 Krievu muzejs.	12.00 Vēstis.
	18.00 Ziņas.	20.15 Kaķiņa zābaki.	19.00 Atrā palīdzība — ER. Seriāls. 73. sērija.	18.10 Vides filmu studija piedāvā...	20.15 Kaķiņa zābaki.	14.00 Kalnietis. Seriāls.	12.20 Federācija.
	18.40 Tas esi tu pats.	21.00 Baltijas jautro un atjautīgo klubs.	19.55 Martini garšo.	18.45 Nākotnes parks.	21.00 Baltijas jautro un atjautīgo klubs.	15.00 Multiplikācijas ābece.	14.00 Uz veselību!
	19.00 Kā jums pakalpot?	22.15 Ziņas.	20.00 LNT ziņas.	19.00 Kā jums pakalpot?	22.15 Ziņas.	15.35 Sudraba bumba.	15.05 Multfilma.
	19.30 Latvijas Zilie kalni. 2. daļa.	22.30 100% sporta apskats.	20.30 Sirdsmijā Monika. 4. sērija.	20.00 Jaunā Lesija. 13. sērija.	22.30 100% sporta apskats.	16.15 Tēma.	16.00 Viss kārtībā!
	20.00 XX gadsimta zīmes.	23.00 Stīvijs Vonders.	21.00 Alija Makbila. 12. sērija.	20.25 XX gadsimta zīmes.	23.00 Stīvijs Vonders.	17.00 Ziņas.	17.00 Mana ģimene.
	20.30 Panorāma.	LNT	21.55 Džūda. M. f.	21.05 Gluži kā mēs.	LNT	17.10 Viegļu garu!	18.05 Divas klavieres.
	21.05 Gluži kā mēs.	7.30 TV veikals.	0.15 Kailsis un mīla: dzimis aristokrāts. M. f.	21.20 «Latloto» izloze.	7.30 TV veikals.	18.20 Bagātais Ričs. M. f.	18.55 Brīvu vietu nav!
	21.20 «Latloto» izloze.	8.00 Multfilma.	1.40 TV veikals.		8.00 Multfilma.	20.00 Laiks.	20.00 Vēstis.
			KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV			21.10 Ķīniešu policists. M. f.	20.45 Inferno. M. f.
			7.00 Ziņas.			22.05 Ak, Semjonovna!	22.35 Augstās modes nedēļa Maskavā.
					22.45 Millennium. Seriāls.	22.50 XIV gadu tūkstošs. Dzimuši Krievijā. Dok. f.	

Svētdiena, 28. novembris	LATVIJAS TV I			20.25 XX gadsimta zīmes.	7.30 TV veikals.	22.40 Nikita. 52. sērija.	21.05 Aplenkumā. M. f.
	8.30 Brīnumrats.	20.30 Panorāma.	8.00 Multfilma.	20.30 Panorāma.	8.00 Multfilma.	23.35 Kopsavilkums.	23.00 Futbola spēļu apskats.
	9.00 Multfilma.	21.15 Komisārs Reksis. 62. sērija.	8.30 Leģenda par pazudušo pilsētu 2. 7., 8. sērija.	22.10 TV teātris rāda.	8.30 Leģenda par pazudušo pilsētu 2. 7., 8. sērija.	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	23.30 Istabā ar skatu. M. f.
	9.30 Ziemeļvalstu filmu programma «Tas esmu es».	22.15 Mēs — trīsstūri.	9.30 Mauglis. 26. sērija.	22.45 Žaklīnas zvaigžņu tops.	9.30 Mauglis. 26. sērija.	7.00 Kalpoju tēvijai!	KRIEVIJAS TV
	10.00 Žaklīnas zvaigžņu tops.	LATVIJAS TV II	10.00 Mūsu Čārlijs. 29. sērija.	10.30 Tas esi tu pats.	10.00 Mūsu Čārlijs. 29. sērija.	7.30 Multfilmas.	7.30 Multfilmas.
	10.30 Tas esi tu pats.	9.00 Lielā pielaiķošana.	11.00 Soli pa solim. 38. sērija.	10.35 Margarita Volāna. 10. sērija.	11.00 Soli pa solim. 38. sērija.	8.10 Rita zvaigzne.	8.20 Ar bērnu muti.
	11.20 Labākie draugi.	9.30 Anniņas virtuve.	11.30 Rīgas balzams dvēselei.	11.50 Laiks vīriem?	11.30 Rīgas balzams dvēselei.	9.00 Ziņas.	8.55 Labrīt!
	11.50 Laiks vīriem?	10.00 Tas esi tu pats.	12.00 Dienesta romāns. 2. sērija.	12.15 Zebra.	12.00 Dienesta romāns. 2. sērija.	9.10 Dmitrija Krilova piezīmes.	9.30 Brīvu vietu nav!
	12.15 Zebra.	10.05 Žurnāla «National Geographic» kinopielikums.	13.30 Domkrats.	12.35 Zootrops.	13.30 Domkrats.	10.05 Alfs. Seriāls.	10.30 Pilsētiņa.
	13.05 Agata Kristī un Puaro.	11.00 Dievkalpojums.	14.00 Gadsimta cilvēki.	14.00 Skolas soma.	14.00 Gadsimta cilvēki.	10.35 Veselība.	11.00 Krievu loto.
	14.00 Skolas soma.	12.10 Kontakts.	15.00 Nevieni nav pati pilnība. 9. sērija.	14.30 Tādi esam.	15.00 Nevieni nav pati pilnība. 9. sērija.	11.05 Īsās tikšanās. M. f.	11.40 Grāmatu pasaule.
	15.00 Projekts «Rīgai — 800».	16.40 Agro '99.	15.50 Eņģeļa pieskāriens. 41. sērija.	15.15 No pusvārda.	16.40 Agro '99.	13.00 Ceļotāju klubs.	12.00 Vēstis.
	15.15 No pusvārda.	17.00 Vai tu zini?	16.40 Kā latviešiem Ķīnā gāja.	15.45 Vides filmu studija piedāvā...	17.00 Vai tu zini?	13.40 Krievu muzejs.	12.20 Parlamenta stunda.
	16.15 VI starptautiskais kamerkoru festivāls.	17.30 Lielbritānija šodien.	17.00 Pensakola. 12. sērija.	17.00 Vēstures veidotāji.	17.30 Lielbritānija šodien.	14.10 Kalnietis. Seriāls.	13.10 Likums un kārtība. Seriāls.
	17.00 Vēstures veidotāji.	18.00 Daudz laimes!	17.50 Sirdsmijotā Monika. 3. sērija.	18.00 Ziņas.	18.00 Daudz laimes!	14.40 Guadrinieki un guadrinieces.	14.05 Dialogi par dzīvniekiem.
	18.00 Ziņas.	19.30 Pirmāis vilnis. 12. sērija.	18.15 Daktēre Kvina. 110. sērija.	18.10 Kultūras stunda.	19.30 Pirmāis vilnis. 12. sērija.	15.25 Multfilmas.	15.00 Vecais dzīvoklis.
	18.10 Kultūras stunda.	20.15 Kaķiņa zābaki.	19.05 Teksasas reindžers. 123. sērija.	19.00 Dzīvoklis. 100. sērija.	20.15 Kaķiņa zābaki.	16.20 Kā tas bija?	16.00 Kņazs. Dok. f.
	19.00 Dzīvoklis. 100. sērija.	20.30 Panorāma.	20.00 Nedēļa.	19.30 Savai zemiņai.	20.30 Panorāma.	17.10 Smieklu panorāma.	17.00 Pirms «Spoguļa».
	19.30 Savai zemiņai.	21.10 8. stāvs.	20.30 Savādi gan.	20.00 Mini mani!	21.10 8. stāvs.	17.45 Sieviešu stāsti.	17.10 Jocīgā ferma. M. f.
	20.00 Mini mani!	21.40 Šokējošais šovs.	21.00 Policijas akadēmija 4. M. f.		21.40 Šokējošais šovs.	18.20 Baltā tukšneša saule. M. f.	19.00 Spoguļis.
		22.20 Eiropas futbola spēļu apskats.			22.20 Eiropas futbola spēļu apskats.	20.00 Sergeja Dorenko autorraidījums.	20.00 Augstās modes nedēļa Maskavā.
						22.15 Draugi. Seriāls.	
						22.50 Dežūrnodaļa.	
						23.20 K-2 piedāvā.	

Mākslīgā gūžas locītava

Ja jūs joprojām esat spējīgs spēlēt basketbolu, skriet no rītiem, lekt pāri žogam, taisīt «spagatu», tad jūs šo rakstu tālāk varat arī nelasīt. Bet, ja jūs dzīves kvalitāte ir zudusi tik tālu, ka ir grūti nosēdēt ilgāku laiku, problēmas sagādā uzvilkt kurpes, jūs neesat spējīgi iekāpt sabiedriskajā transportā bez palīdzības un tas viss ir tikai dēļ sāpēm gūžas locītavā, tad droši lasiet tālāk. Biežākais sāpju iemesls gūžas locītavā ir tās deformācija, jeb deformējošā artroze.

Kas tad ir deformējošā artroze un vai tas ir tas pats, kas «sāju nogulsņus locītavā»? Deformējošā artroze gūžas locītavā, ko medicīniskā valodā dēvē arī par koksartrozi, ir slimība vai arī kādas citas saslimšanas (rematoids poliartrīts, traumas sekas, iedzimta patoloģija) sekas. Šīs slimības rezultātā tiek bojāta locītavas skrimšļa kārtā, skrimšļi pastiprināti izdilst, jo zūd tā elastība un izturība pret slodzi. Locītava pakāpeniski iekaiš, kustības kļūst apgrūtinātas palielinātās berzes, kā arī sāpju dēļ. Parādās pastāvīgas sāpes arī miera stāvoklī un pat naktī. Sāpju remdējošie medikamenti kļūst neefektīvi. Tas viss noved pie tā, ka vairs nav iespējams pārvietoties bez spieķa vai krūkiem. Rentģenoloģiski izmeklējot, konstatē izmaiņas locītavā, sašaurinātu locītavas spraugu, nelīdzenas kaulu virsmas, kaulu izaugumus. Tas viss acimredzot ir tas, ko tautā dēvē par «sāju izgulsnēšanu», kā redzat, ar «sājiem» šeit nekāda sakara nav.

Kāda ir saslimšanas gaita?

Parasti slimība sākas vecumā pēc 50 gadiem.

Biežāk tā attīstās tiem, kam ir liekais svars, strādāts smags fizisks darbs, bijušas locītavas traumas, locītavas iekaisumi, dažādas iedzimtas patoloģijas. Slimība sākas pakāpeniski. Bieži gūžas locītavas deformējošās artrozes vienīgā izpausme ir sāpes attiecīgās kājas ceļā locītavā. To var izskaidrot ar sāpju izstarojošo raksturu. Sāpēm pieaugot, locītava kļūst stīva un mazkustīga. Slimības sākuma attīstības stadijā palīdz sāpju remdējošie medikamenti, dažāda veida fizioterapija, ārstnieciskā fizikultūra, kājas atslodze lietojot spieķi. Deformācijai progresējot, minētie pasākumi kļūst mazefektīvi. Sāpes kļūst pastāvīgas, parādās kāju garuma starpība — slimās kājas saīsinājums. Slimās locītavas kāja atrodas viegli saliektā, fiksētā stāvoklī. Attīstās mugurkaula jostas daļas deformācija, jo tiek kompensēts kājas saīsinājums un kustību ierobežojums gūžas locītavā. Smagos neārstētos gadījumos slimnieki kļūst kopjami, jo nespēj pastāvīgi pārvietoties. Kā ārstēt gūžas locītavas deformējošo artrozi?

Kā jau minēts — slimības attīstības sākuma posmā ir efektīva konservatīvā ārstēšana. Tā ietver sevi sāpju remdējošos līdzekļus (katalīns, voltērens, mesulid un citi), fizioterapiju, ārstniecisko fizikultūru. Jāpiebilst, ka šādi nav iespējams izārstēt šo slimību. Visi šie pasākumi ir vērsti uz sāpju samazināšanu, bet tie nespēj samazināt jau esošās izmaiņas locītavā.

Vienīgā mūsdienu radikālā deformējošās artrozes ārstēšanas metode ir aizvietošana ar mākslīgu locītavu — endoprotēzi. Operācijas laikā

tiek nomainītas locītavu veidojošo kaulu virsmas pret mākslīgām. Tādā veidā novērš viena kaula berzi pret otru, līdz ar to izslēgti sāpju rašanās cēloņi.

Gūžas locītavas endoprotēzēšana Latvijā sāka iekarot popularitāti pirms apmēram 10 gadiem, kad radās iespēja arī pie mums izmantot vadošo ārzemju firmu radītās mākslīgās locītavas. Operāciju skaits palielinās ik gadus. Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcā tiek uzkrāta gan pašu, gan ārzemēs gūtā pieredze. Mākslīgās locītavas tiek izgatavotas no dažādiem materiāliem, bet pamatā tas ir metāls, plastmasa un keramika. Visas endoprotēzes tiek iedalītas 2 grupās:

1. endoprotēzes, kuras kaulā fiksējas mehāniski, tas ir, pateicoties savai formai un speciāli apstrādātai virsmai,
2. endoprotēzes, kuras kaulā tiek fiksētas ar speciālu cementu. Nevar pateikt, ka viena protēžu grupa ir labāka par otru. Katrai no tām ir atsevišķas pielietošanas indikācijas. Mehāniski fik-

sētās endoprotēzes vairāk domātas gados jaunākiem pacientiem. Cementējamās — labāk piemērotas gados vecākiem slimniekiem. Galvenā indikācija gūžas locītavas endoprotēzēšanai ir sāpes. Dažkārt deformēta un izmainīta locītava sāp mazāk, kā tāda, kurai izmaiņas nav tik izteiktas. Gadījumos, kad ir slimas abas gūžas locītavas, pirmo operē to, kura vairāk sāp.

Slimnieka ārstēšana sākas ar rūpīgu sagatavošanu operācijai. Tiek pārbaudīta sirds, plaušu un citu iekšējo orgānu funkcija un stāvoklis. Pēcoperācijas periodā ļoti svarīga ir pacienta un ārstējošā ārsta sadarbība. Slimniekam rūpīgi jāievēro nozīmētais režīms. Tiek noteikts laiks, cik ilgi ir jāstāvē ar krūkiem, atslodot operēto kāju un jāierobežo kustības operētajā locītavā.

Veiksmīgas ārstēšanas loģisks iznākums ir nesāpīga, kustīga locītava.

Dr.Andrejs Peredistijs,
Dr.Anrijs Buzijāns,
sertificēti traumatologi ortopēdi

Sertificēti traumatologi ortopēdi

**Dr.Anrijs Buzijāns,
Dr.Andrejs Peredistijs.**

27.11.99. no 10.00 līdz 16.00 konsultēs slimniekus ar kustību un balsta aparāta problēmām (ceļa, gūžas un pleca locītavu problēmas, kaulu deformācijas, lūzumu sekas) Līvānu pilsētas poliklinikā Rīgas ielā 77, 211. kabinetā.

Pieraksts pa tel. 53 42184, 53 44174.

Šodien vārdadienu svin — Velta, Velda.
25. novembrī — Kadrija, Katrīna, Kate, Trīne.
26. novembrī — Konrāds, Sebastjāns.

Šonedēļ
Aizkalnes pagastā
 55 gadi Aleksandram Kažemākam
 27. novembrī, 85 gadi Genovefai Bulmeistereī 28. novembrī.
Galēnu pagastā
 50 gadi Jekaterīnai Kudrijašovai 22. novembrī un Klauđijai Semjonovai 23. novembrī.
Jersikas pagastā
 75 gadi Elizabetei Biukšānei 28. novembrī, 80 gadi Eduardam Leitānam 23. novembrī, 85 gadi Miķelim Lazdānam 28. novembrī.
Riebiņu pagastā
 60 gadi Jurim Šmukstam 22. novembrī.
Rožupes pagastā
 65 gadi Antonam Vaivodam 28. novembrī.
Rudzātu pagastā
 70 gadi Staņislavam Onckulam 22. novembrī.
Rušonas pagastā
 55 gadi Grigorijam Kondratjevam un Nikolajam Baranovam, abiem 25. novembrī, 70 gadi Marijai Osipovai 28. novembrī.
Saunas pagastā
 70 gadi Nikodemam Mičulim 23. novembrī.
Sutru pagastā
 60 gadi Anfijai Matrosovai 28. novembrī.
Turku pagastā
 50 gadi Matrjonai Formakovai 26. novembrī.
Upmalas pagastā
 85 gadi Emilijai Zirai 25. novembrī.
«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilārus!

Iepērkam mājlopus gaļai.
 Tāl. 21956, 24147.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS
Rajona padome
 ♦ 25. un 26. novembrī piedalīsies pašvaldību vadītāju informatīvajā sanāksmē Jūrmalā.
 ♦ 26. novembrī pulksten 10.30 vides veselības rīcības plāna izstrādes darba grupas sanāksme.
 ♦ 1. decembrī pulksten 10.00 finanšu un sociālās, izglītības un kultūras komiteju apvienotā sēde.
Sporta klubs «Cerība»
 ♦ 25. novembrī basketbola sacensības vidusskolu 4.-5. klasēm.
 ♦ 27. un 28. novembrī pilsētas čempionāts volejbolā.
 ♦ 28. novembrī volejbola sacensības, pirmā līga, Preiļi — Gulbene.
Kinoteātris «Ezerzeme»
 ♦ 28. novembrī pulksten 16.00, 18.00, 20.00, 29. novembrī pulksten 18.00, 20.00 vēsturiska drāma «Elizabete».
 ♦ 30. novembrī pulksten 18.00, 20.00 drāma «Trainspotting».
Preiļu bērnu un jauniešu centrs
 ♦ 25. novembrī pulksten 10.00 seminārs skolu direktoru vietniekiem audzināšanas darbā.
 ♦ Līdz 3. decembrim rajona skolēnu kolekciju izstāde.
Riebiņu kultūras nams
 ♦ 27. novembrī pulksten 14.00 Preiļu novada folkloras ansambļu skate.
 Informāciju sagatavoja L.Rancāne

Preiļu pilsētas dome piedāvā darbu izpilddirektora vietnieka amatā.
Vēlama pieredze izglītības darba organizēšanā.
 Pieteikumus un CV iesniegt Preiļu pilsētas domē līdz 03.12.1999.g.

Gadsimta grandiozākais cenu atkusnis...ziemā.
 AEG, Electrolux un Zanussi — visgudrākajai sadzīves tehnikai pasaulē — atlaides līdz 20% (pat Ls 166).
Pieprasiet! Ekonomējiet! Baudiet dzīvi jau šajā gadsimtā!
Motorzaģi Husqvarna gan fermeriem, gan profesionāļiem
 H 345 H 351
 ar Ls 30 vērtīgu dāvanu
SIA «Celmeņi ASK» veikalā!
 Tāl. 53 22768.

Pārdod
 Fiat Tipo, 1990. g.; lietotas ziemas riepas (lēti). Tāl. 9443577, 9101155, 21585, 9164939;
 graudus. Tāl. 35329, 35326;
 ērzeli (3 g.). Tāl. 30554.

Perk
 sienu, skābsienu, salmus. Tāl. 9134541.
Firma pārdod:
 X automašīnu pašizgāzēju GAZ-53;
 X kapitāli izremontētu GAZ-53 motoru un rezerves daļas;
 X traktoru buldozeru DT-75;
 X automašīnu TOYOTA CARINA E 2,0 GLI (1996. g.).
 Tāl. 9-164168, 53-43778.

SIA «RNS-D»
 Visu veidu degvielas vairumtirdzniecība Līvānos, Dzelzceļa ielā 19 un mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās (DUS) Preiļu rajonā: Turku pagastā «Jaunā muiža» un «Jaunsilavās»; Galēnu pagastā; Pelēču pagastā; Preiļos, Pils ielā 20.
 Iegādājoties DUS degvielu vairumā virs 200 litriem un par taloniem — cenu atlaide!
 Tel. 53-43778, 43668, 9-356077, 9-405844.

Hidroteka SIA
 Kvalitatīva hidraulika par mērenu cenu.
 ● Hidrauliskās šļūtenes meža, auto un lauksaimniecības tehnikai — izgatavošana un remonts 10 minūtēs;
 ● hidrauliskās eļļas, blīves, uzsmavas, blīvslēģi;
 ● sadalītāji NORDHIDRAULIC, WALVOIL, ATOS, VICKERS;
 ● hidrauliskie sūkņi — CASAPPA, VOLVO, VOAC;
 ● rotatori BALTRATORS — ražotāja cena;
 ● hidrocilindri — izgatavošana un remonts.
 Rēzekne, Jupatovkas 11 (blakus «DeKo»).
 Tāl. 4631203, 9576599.

Rīgas mācību centrs «DRMC» — Latvijas pieaugušo izglītības apvienības biedrs (lic. nr. 71) organizē PĀRDEVĒJU KASIERU KURSUS Preiļos.
 Kursu beidzējiem izsniedz sertifikātu darbam ar kases aparātu un pārdevēja kasiera apliecību.
 Pirmā nodarbība 29. novembrī plkst. 17.00 Preiļu 1. pamatskolā (Daugavpils ielā 21).
 Tāl. uzziņām 22084 dienā, 24613 vakaros.

SIA «Auto Preiļi» PIEDĀVĀ!
 Plašā izvēlē JAUNAS, ATJAUNOTAS vissezonas (M+S) un ZIEMAS RIEPAS.
 Pērkot vairumā — atlaide!
 Montāža, balansēšana par brīvu!
 Adrese: Preiļos, Pils ielā 14.
 Tel. 24555, 22293.

LĪDZJŪTĪBAS

Izsakām dziļu līdzjūtību Ļubovai Skutelei sakarā ar VĪRA nāvi.
 SIA «Detaļu remonts»

Dalām bēdu smagumu ar Janīnu Griguli, VĪRU mūžībā pavadot.
 A/s «Latvijas Krājbanka»
 Preiļu filiāles kolektīvs

Esam kopā ar Anitu un Andri, VECMĀMIŅU mūžībā aizvadot.
 Rudzātu vidusskolas 9. un 10. klases kolektīvi

Īstais laiks panākumiem!

Jauno telefonu grāmatu **Preiļi 99/2000** Jūs varat saņemt no 17. novembra visās **Preiļu rajona pasta nodaļās**, apmaiņā pret iepriekšējā gada telefonu grāmatu.

Atlaides līdz **50%**

ZIEMASSVĒTKU IZPĀRDOŠANA!

NESS BŪVMATERIĀLI
 Rēzekne, Jupatovkas iela 9, t. 46 31387